

مروری بر تحولات اقتصادی، بازارهای مالی،

نفت و طلا در ایران و جهان

بهمن ۱۴۰۳

بورس تهران

Tehran Securities
Exchange

مدیریت تحقیق و توسعه

بورس تهران
Tehran Securities
Exchange

شناسنامه سند

عنوان: مروری بر تحولات اقتصادی، بازارهای مالی، نفت و طلا در ایران و جهان - بهمن ۱۴۰۳

تهیه کننده: آرمین صادقی عدل - سید علی فنائی

تاریخ انتشار: اسفند ۱۴۰۳

شماره ویراست: ۱

بورس تهران
Tehran Securities
Exchange

فهرست

۱	مقدمه
۳	۱- تحولات اقتصاد جهانی
۵	۱-۱- تحولات جهانی طلا
۷	۲-۱- تحولات جهانی نفت و گاز
۷	۱-۲-۱- قیمت جهانی نفت
۸	۲-۲-۱- قیمت جهانی گاز
۱۱	۳-۱- تحولات بازار جهانی ارز
۱۳	۴-۱- تحولات بازار رمز ارزها
۱۶	۵-۱- تحولات بازار سرمایه در نقاط مختلف جهان
۱۶	۱-۵-۱- ایالت متحده آمریکا
۱۷	۲-۵-۱- منطقه خاورمیانه
۱۹	۳-۵-۱- منطقه آسیای شرقی و جنوبی
۱۹	۱-۵-۳-۱- ژاپن
۲۰	۲-۵-۳-۱- چین
۲۱	۴-۵-۱- روسیه
۲۲	۵-۵-۱- اروپا
۲۳	۶-۵-۱- صحرای آفریقا
۲۵	۶-۱- فلزات اساسی
۲۵	۱-۶-۱- سنگ آهن
۲۵	۲-۶-۱- آلومینیوم
۲۶	۳-۶-۱- مس
۲۷	۷-۱- محصولات پتروشیمی
۲۷	۱-۷-۱- متانول
۲۸	۲-۷-۱- اوره

۳۱	۲- تحولات اقتصادی ایران.....
۳۱	۱-۲- بازار پول.....
۳۱	۱-۱-۲- نرخ سود بین بانکی.....
۳۲	۲-۱-۲- تحولات پایه پولی و نقدینگی.....
۳۲	۱-۲-۱-۲- نقدینگی.....
۳۲	۲-۲-۱-۲- پایه پولی.....
۳۳	۲-۲- بیکاری و تورم.....
۳۳	۱-۲-۲- بیکاری.....
۳۴	۲-۲-۲- تورم.....
۳۵	۳-۲- تجارت خارجی و مبادلات بین المللی.....
۳۵	۱-۳-۲- کشورهای عمده مقصد صادرات.....
۳۵	۲-۳-۲- کشورهای عمده طرف معامله واردات.....
۳۶	۴-۲- بازار ارز و سکه.....
۳۶	۱-۴-۲- بازار ارز.....
۳۷	۲-۴-۲- بازار سکه.....
۳۸	۵-۲- بازار سرمایه.....
۳۸	۱-۵-۲- آمار کل معاملات.....
۳۸	۲-۵-۲- آمار معاملات به تفکیک بازارها.....
۳۹	۳-۵-۲- شاخص های بازار سرمایه.....

گزارش پیش‌رو به بررسی و تحلیل مهم‌ترین تحولات اقتصادی ایران و جهان در بهمن ماه ۱۴۰۳ پرداخته‌است. در بخش اول این گزارش، تحولات اقتصاد جهانی شامل تحولات جهانی طلا، نفت، گاز، فلزات اساسی و محصولات پتروشیمی، ارزهای جهانی (فارکس)، ارزهای دیجیتال و بورس‌های معتبر بین‌المللی بررسی شده است. در بخش دوم نیز به بررسی تحولات اقتصاد ایران شامل حساب‌های ملی، بازار پول، بازار سرمایه، بازار ارز و سکه، تورم و بیکاری، تجارت خارجی و مبادلات بین‌المللی پرداخته شده است.

تحوّلات اقتصاد جهانی

بورس تهران

۱- تحولات اقتصاد جهانی

اقتصاد جهانی در بهمن ماه ۱۴۰۳ (۱۹ ژانویه تا ۱۸ فوریه ۲۰۲۵) با چالش‌ها و تحولات مهمی همراه بود. فدرال رزرو آمریکا در نشست ۱۰ بهمن تصمیم گرفت روند کاهش نرخ بهره را متوقف و این نرخ را در محدوده ۴/۲۵ تا ۴/۵ درصد حفظ کند. این تصمیم در شرایطی اتخاذ شد که تورم مصرف‌کننده برای دومین ماه متوالی روند صعودی داشت و نرخ بیکاری به ۴ درصد کاهش یافته بود. آقای جروم پاول رئیس فدرال رزرو، با اشاره به قدرت بازار کار و تورم بالاتر از هدف ۲ درصدی، بر ضرورت «صبر و انتظار» تأکید کرد. در این شرایط و در حالی که تنش بین کاخ سفید و فدرال رزرو تشدید شده بود، رئیس‌جمهور آمریکا این نهاد را به شکست در مهار تورم متهم کرد و وعده داد با کاهش مقررات و تقویت تولید داخلی، قیمت‌ها را کنترل کند. رشد اندک تولید صنعتی و افزایش شاخص خرده‌فروشی (۱/۹ درصد) به دلیل «اثر ژانویه»^۱، نشان‌دهنده بهبود نسبی مصرف بود، اما نگرانی‌ها از فشارهای تورمی را افزایش داد. در اتحادیه اروپا، بخش تولید منطقه یورو تحت تأثیر کاهش سفارش‌های جدید (به‌ویژه کالاهای سرمایه‌ای) و اثرات جنگ اوکراین، با شاخص PMI^۲ ساخت‌وساز ۴۵/۴ در وضعیت رکودی باقی ماند. با این حال، بانک مرکزی اروپا^۳ نخستین کاهش نرخ بهره را پس از ماه‌ها اجرا کرد و سقف کریدور نرخ را به ۲/۹ درصد رساند. این تصمیم با افزایش نرخ تورم سالانه به ۲/۴ درصد در دسامبر (عمدتاً به دلیل قیمت انرژی) و رشد خرده‌فروشی ۱/۹ درصدی همراه بود. تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند بانک مرکزی اروپا در ماه‌های آینده کاهش‌های بیشتری را اعمال کند، اما ابهام درباره تأثیر سیاست‌های انقباضی بر رشد اقتصادی همچنان پابرجاست. در چین، شاخص PMI تولیدی در ژانویه به ۴۹/۱ (پایین‌تر از آستانه رشد) کاهش یافت که نشان‌دهنده انقباض فعالیت‌های صنعتی به دلیل کاهش تقاضای داخلی و خارجی است. تهدید آمریکا به اعمال تعرفه ۱۰ درصدی بر روی کالاهای چینی از اول فوریه و رکود بخش مسکن، بر این روند تأثیر گذاشت. از سوی دیگر، تورم مصرف‌کننده پس از چند ماه کاهش، به ۰/۶ درصد (بیشترین میزان در ۶ ماه) رسید، اما تورم تولیدکننده همچنان در محدوده منفی ۲/۳ درصد باقی ماند. دولت چین با افزایش وام‌های حمایتی و رشد ذخایر ارزی به ۳/۳۱۶ تریلیون دلار، تلاش کرد ثبات اقتصادی را تقویت کند. با این حال، تمرکز محرک‌ها بر صنایع و زیرساخت‌ها (به‌جای مصرف خانوارها)، نگرانی‌ها از تشدید ظرفیت مازاد تولید و کاهش سودآوری شرکت‌ها را افزایش داده است.

۱. اثر ژانویه در شاخص خرده‌فروشی به این دلیل است که پاداش پایان سال و افزایش حقوق‌ها در این ماه پرداخت می‌شود و بسیاری از فروشگاه‌ها تخفیف‌های گسترده آغاز سال جدید را بر روی اجناس خود اعمال می‌کنند. در نتیجه خرده‌فروشی هر ساله در این ماه نسبت به ماه پیشین رشد می‌کند.
- ۲- شاخص مدیران خرید صنعتی (PMI): یک شاخص اقتصادی مهم است که سلامت بخش تولیدی (صنعتی) یک کشور را اندازه‌گیری می‌کند. هر چه عدد PMI بالاتر باشد، نشان‌دهنده رشد قوی‌تر در بخش صنعتی است. تفسیر PMI به شرح زیر است:
 - ✓ بالای ۵۰: نشان‌دهنده گسترش (رشد) در بخش صنعتی است.
 - ✓ ۵۰: نشان‌دهنده ثبات و عدم تغییر در فعالیت‌ها است.
 - ✓ زیر ۵۰: نشان‌دهنده انقباض (کاهش فعالیت) در بخش صنعتی است.

در سطح جهانی، افزایش قیمت نفت به دلیل پیش‌بینی اوپک از رشد تقاضای جهانی به‌میزان ۱/۲ میلیون بشکه در روز، تنش‌های تجاری بین آمریکا و چین و نوسانات در بازار اوراق قرضه به‌دلیل انتشار داده‌های مثبت اقتصادی در آمریکا و تردید فدرال رزرو درباره کاهش نرخ بهره از دیگر تحولات مهم این دوره بودند. چشم انداز آینده اقتصاد جهانی به ابهام درباره زمان‌بندی کاهش نرخ بهره در آمریکا، تداوم رکود در اروپا و موفقیت محرک‌های اقتصادی چین وابسته است.

جدول ۱- وقایع مهم بین‌المللی در بهمن ۱۴۰۳

ردیف	تاریخ	شرح	اثرات
۱	۱۴۰۳/۱۱/۲۱	شاخص قیمت مصرف‌کننده چین پس از چند ماه کاهش، در ژانویه افزایش یافت که نشان‌دهنده تقویت تدریجی تقاضای داخلی است.	✓ افزایش انتظارات تورمی ✓ بهبود نسبی تقاضای داخلی ✓ احتمال تعدیل سیاست‌های پولی چین
۲	۱۴۰۳/۱۱/۲۱	شاخص قیمت تولیدکننده چین همچنان در محدوده منفی باقی ماند که نشان‌دهنده فشارهای ناشی از کاهش قیمت مواد اولیه و ضعف در بخش تولید است.	✓ کاهش سودآوری بخش تولید ✓ احتمال ادامه سیاست‌های حمایتی دولت
۳	۱۴۰۳/۱۱/۲۲	افزایش میزان وام‌های اعطایی توسط بانک‌های چین در راستای تحریک رشد اقتصادی و حمایت از بخش‌های تولید و مسکن.	✓ افزایش نقدینگی ✓ احتمال کاهش نرخ بهره ✓ بهبود وضعیت بازار مسکن و تولید
۴	۱۴۰۳/۱۱/۲۲	سخنرانی جروم پاول، رئیس فدرال رزرو: ارائه دیدگاه‌های بانک مرکزی آمریکا درباره وضعیت اقتصادی، تورم و تصمیمات احتمالی در مورد نرخ بهره و عدم تداوم کاهش نرخ بهره.	✓ افزایش نوسانات بازارهای مالی ✓ تاثیر بر رشد شاخص دلار و بازارهای سهام
۵	۱۴۰۳/۱۱/۲۴	افزایش شاخص تورم مصرف‌کننده آمریکا برای دومین ماه متوالی	✓ رشد شاخص دلار ✓ فشار بر بازار سهام ✓ کاهش احتمال کاهش نرخ بهره در کوتاه‌مدت
۶	۱۴۰۳/۱۱/۲۵	کاهش نرخ رشد تولید صنعتی در منطقه یورو در نتیجه تضعیف تقاضای جهانی و رکود اقتصادی در برخی کشورهای عضو.	✓ فشار بر رشد اقتصادی ✓ احتمال ادامه سیاست‌های حمایتی بانک مرکزی اروپا
۷	۱۴۰۳/۱۱/۲۵	افزایش نرخ تورم تولیدکننده در آمریکا	✓ افزایش انتظارات تورمی ✓ کاهش احتمال کاهش نرخ بهره در کوتاه‌مدت
۸	۱۴۰۳/۱۱/۲۵	افزایش تعداد درخواست‌های بیمه بیکاری نسبت به ماه قبل در آمریکا که نشان‌دهنده ضعف نسبی در بازار کار است.	✓ احتمال عدم افزایش نرخ بهره ✓ فشار بر رشد اقتصادی و تولید
۹	۱۴۰۳/۱۱/۲۶	افزایش رشد فروش خرده‌فروشی در آمریکا که عمدتاً ناشی از اثر ژانویه بود.	✓ افزایش تقاضای داخلی ✓ رشد کوتاه‌مدت مصرف ✓ احتمال فشارهای تورمی
۱۰	۱۴۰۳/۱۱/۲۶	رشد اندک تولید صنعتی در آمریکا که نشان‌دهنده بهبود نسبی در بخش تولیدی پس از ماه‌ها کاهش بود.	✓ بهبود چشم‌انداز اقتصادی ✓ حمایت از بازار کار ✓ کاهش نگرانی‌های رکودی
۱۱	۱۴۰۳/۱۱/۲۶	انتشار گزارش ماهانه اوپک درباره پیش‌بینی تقاضای جهانی نفت در ۲۰۲۵: پیش‌بینی افزایش تقاضای جهانی نفت به ۱۰۲ میلیون بشکه در روز	✓ افزایش قیمت نفت ✓ افزایش تولید توسط اوپک ✓ احتمال کاهش فشارهای عرضه در بازار نفت
۱۲	۱۴۰۳/۱۱/۳۰	افزایش ۵۰ میلیارد دلاری ذخایر ارزی چین در ماه ژانویه و رسیدن به ۳۳۱۶ تریلیون دلار	✓ آمادگی بیشتر در برابر جنگ تعرفه‌ها با آمریکا ✓ تقویت یوان در برابر دلار ✓ بهبود ثبات اقتصادی چین

۱-۱- تحولات جهانی طلا

روند صعودی بی‌سابقه طلا در سال ۲۰۲۴، تحت تأثیر عوامل اقتصادی و ژئوپلیتیکی، سرمایه‌گذاران را به سوی این فلز گرانبها سوق داده است. روند تاریخی طلا در ماه‌های اخیر نشان‌دهنده افزایش مستمر و قابل توجه قیمت این فلز گرانبهاست، به طوری که در هفته‌های گذشته طلا به رکوردهای جدیدی دست یافته و قیمت آن از ۲,۹۰۰ دلار در هر اونس فراتر رفته است و این افزایش قیمت تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که به طور مستقیم بر بازار طلا تأثیر می‌گذارند؛ چرا که سرمایه‌گذاران به دنبال حفظ ارزش دارایی‌های خود در برابر نوسانات اقتصادی و سیاسی، توجه بیشتری به طلا نشان می‌دهند و این افزایش قیمت نشان‌دهنده تقاضای بی‌سابقه در بازار و همچنین عدم اطمینان جهانی است که بر روی بازارهای مالی تأثیر گذاشته‌اند. همچنین عواملی همچون نرخ تورم، نوسانات ارز و سیاست‌های اقتصادی کشورهای مختلف، به شدت بر قیمت طلا تأثیر می‌گذارد و این فلز را به یک دارایی امن تبدیل کرده‌است. بر اساس گزارش شورای جهانی طلا^۱، تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۴ به رکورد ۴,۹۷۴ تن رسیده است و این سومین سال متوالی است که بانک‌های مرکزی بیش از ۱,۰۰۰ تن طلا خریداری کرده‌اند و این تقاضا به دلیل عدم اطمینان‌های اقتصادی و ژئوپلیتیکی ادامه خواهد داشت و بانک‌های مرکزی با خرید طلا به دنبال حفظ ارزش ذخایر خود و کاهش ریسک‌های اقتصادی هستند که به وضوح نشان‌دهنده اعتماد کشورها به طلا به عنوان یک دارایی امن است و این موضوع می‌تواند به افزایش قیمت طلا کمک کند. همچنین، با توجه به نگرانی‌های اقتصادی و ژئوپلیتیکی، کشورها به دنبال تنوع بخشیدن به ذخایر خود هستند و این امر منجر به افزایش تقاضا برای طلا شده است. بزرگترین خریداران طلا شامل چین، لهستان و ترکیه به دنبال کاهش وابستگی به دلار آمریکا و تنوع‌بخشی به ذخایر خود هستند که خرید طلا توسط این کشورها به طور قابل توجهی بر بازار طلا تأثیر گذاشته و نشان‌دهنده تغییرات استراتژیک در سیاست‌های مالی آن‌هاست. این تغییرات به وضوح نشان‌دهنده تلاش کشورها برای مدیریت ریسک‌های اقتصادی و حفظ ثبات مالی است. تنش‌های تجاری بین آمریکا و چین به دلیل تعرفه‌های جدید، تقاضا برای طلا را افزایش داده است و این تنش‌ها ترس از جنگ تجاری طولانی‌مدت را به همراه داشته که موجب نوسانات شدید در بازارهای مالی شده و سرمایه‌گذاران به دنبال دارایی‌های امن مانند طلا هستند تا از ریسک‌های ناشی از این تنش‌ها محافظت کنند. طلا به عنوان یک پوشش در برابر هرج و مرج پولی و اقتصادی عمل می‌کند و این می‌تواند به معنای تورم، رکود یا تورمزدایی باشد که هم‌اکنون بازار با آن‌ها روبروست و با توجه به شرایط اقتصادی کنونی، طلا به عنوان یک گزینه مطمئن برای سرمایه‌گذاران مطرح می‌شود و این ویژگی آن را در برابر نوسانات اقتصادی جذاب می‌کند. سیاست‌های پولی بانک‌های مرکزی در سراسر جهان به شدت بر بازار طلا تأثیرگذار بوده است و با توجه به نرخ‌های بهره و تغییرات در سیاست‌های پولی، سرمایه‌گذاران به دنبال دارایی‌های امن‌تر مانند طلا هستند و در شرایطی که بانک‌های مرکزی به کاهش نرخ بهره و اجرای سیاست‌های تسهیلی روی می‌آورند، طلا به عنوان یک گزینه جذاب برای حفظ ارزش دارایی‌ها مطرح می‌شود و این سیاست‌ها معمولاً به افزایش تقاضا برای طلا منجر می‌شوند، زیرا سرمایه‌گذاران به دنبال محافظت از سرمایه‌های خود در برابر نوسانات اقتصادی و تورم هستند. در واقع، کاهش نرخ بهره به معنای هزینه پایین‌تر برای نگهداری طلاست و این امر می‌تواند به افزایش تقاضا و قیمت طلا کمک کند و در نتیجه، سیاست‌های

پولی نه تنها بر بازارهای مالی تأثیر می‌گذارند، بلکه نقش مهمی در شکل‌گیری روند قیمت طلا ایفا می‌کنند. طلا در سال ۲۰۲۴ عملکرد قوی نشان داده و ۲۷ درصد افزایش یافته است و این افزایش نشان‌دهنده پنجمین سال متوالی رشد برای این فلز گرانبها بود و این روند صعودی به وضوح نشان‌دهنده تقاضای بالا و عوامل اقتصادی مؤثر بر بازار طلا است که به سرمایه‌گذاران اطمینان می‌دهد. روند صعودی قیمت طلا در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد.

❑ افزایش تقاضای بانک‌های مرکزی برای خرید طلا، به منظور تنوع بخشی به ذخایر و کاهش وابستگی به دلار، یکی از مهم‌ترین این عوامل است.

❑ نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی و جنگ‌های تعرفه‌ای به ویژه در بهمن ماه، تقاضا برای دارایی‌های امن مانند طلا را افزایش داده است.

❑ دو بار کاهش نرخ بهره در سال ۲۰۲۴ و یک بار در سال ۲۰۲۵ جذابیت آن را برای سرمایه‌گذاران بیشتر کرده است.

❑ کاهش ارزش شاخص دلار در بهمن ماه، که برخلاف روند صعودی ماه‌های قبل بوده، نیز به افزایش قیمت طلا کمک کرده است.

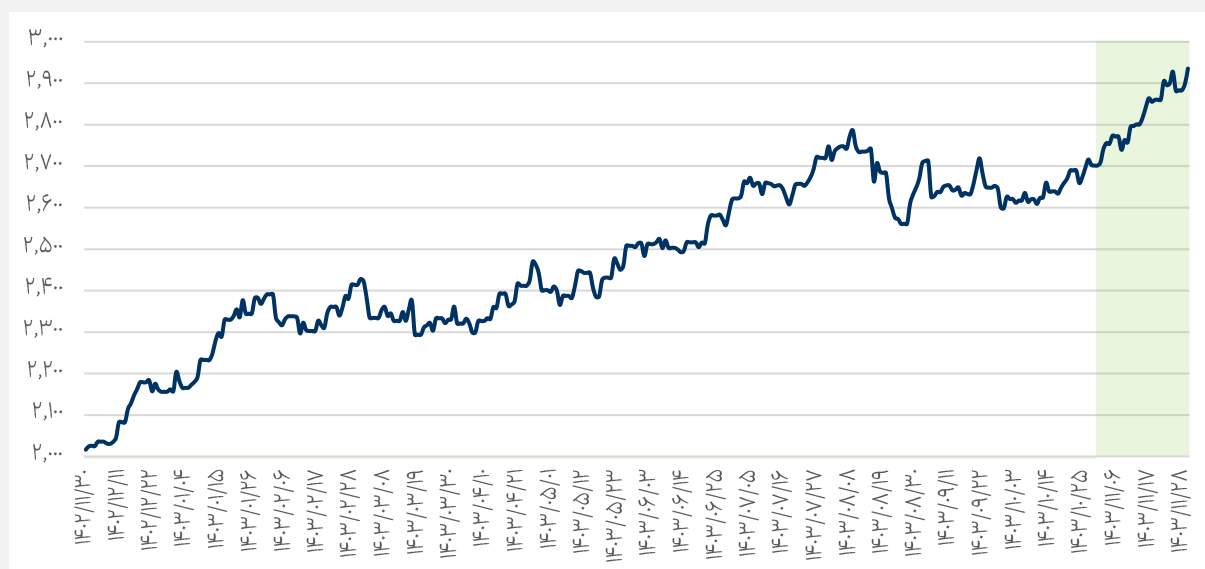
در نهایت، روند صعودی قیمت طلا در سال‌های اخیر ناشی از عوامل مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی است که بر بازار تأثیر گذاشته‌اند و با توجه به افزایش تقاضای جهانی، خریدهای بانک‌های مرکزی و تنش‌های ژئوپلیتیکی، طلا به عنوان یک دارایی امن و مطمئن در نظر گرفته می‌شود و سرمایه‌گذاران باید به دقت این روندها را زیر نظر داشته باشند و از فرصت‌های موجود بهره‌برداری کنند و در آینده، با توجه به شرایط اقتصادی و تحولات جهانی، پیش‌بینی می‌شود قیمت طلا همچنان به رشد خود ادامه دهد و این فلز گرانبها به عنوان یک گزینه مناسب برای سرمایه‌گذاری باقی بماند.

جدول ۲- تغییرات قیمت اونس طلا در بهمن ۱۴۰۳ - دلار/اونس

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	اونس طلا
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۴۵.۶	۱۶۰.۸	۸.۷	۲,۰۱۶	۲,۵۱۴	۲,۷۰۲	۲,۹۳۶	

در نمودار زیر روند قیمت جهانی اونس طلا به دلار در یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ به تصویر کشیده شده است.

نمودار ۱- روند قیمت جهانی طلا در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ - دلار/اونس

۲-۱- تحولات جهانی نفت و گاز

۱-۲-۱- قیمت جهانی نفت

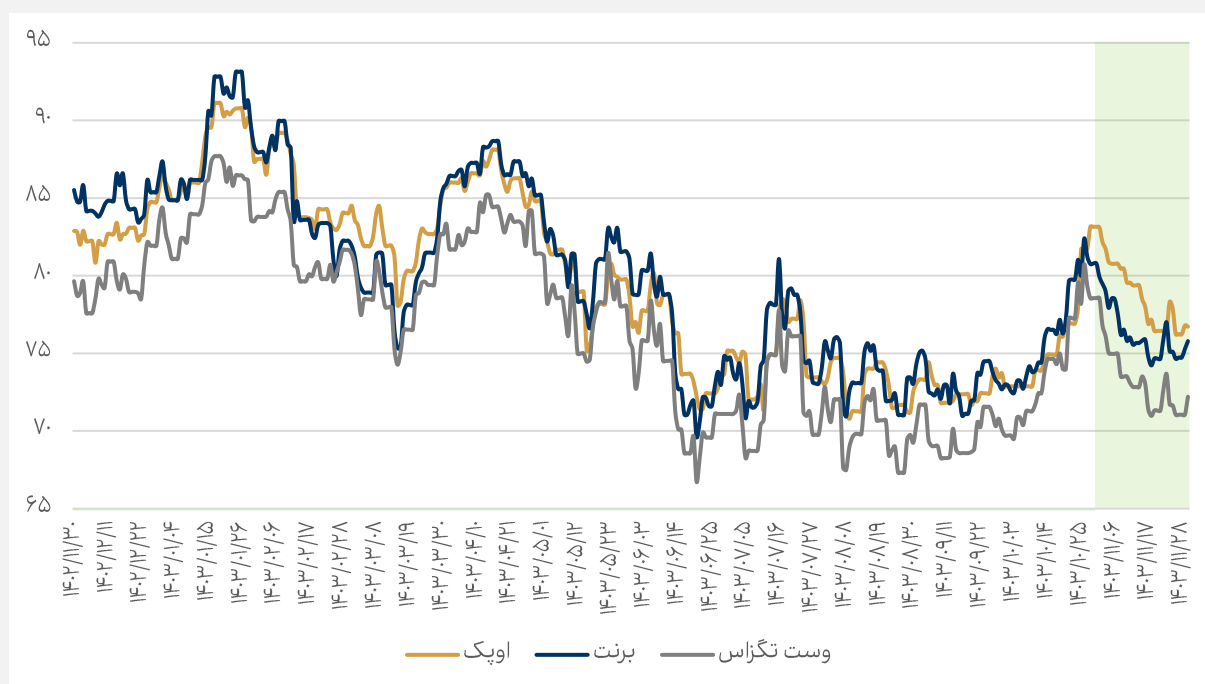
بازار نفت در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ شاهد نوسانات قابل‌توجهی بود که تحت تأثیر عوامل متعدد ژئوپلیتیکی و اقتصادی قرار داشت. در اواسط این ماه، قیمت نفت برنت و وست تگزاس اینترمدیت آمریکا کاهش یافت، در حالی که در اواخر بهمن‌ماه، قیمت‌ها به دلیل برخی تحولات ژئوپلیتیکی و اختلالات عرضه، افزایش نسبی را تجربه کردند. در اواسط بهمن‌ماه، قیمت نفت برنت با ۰/۷۳ درصد کاهش به ۷۴ دلار و ۶۳ سنت در هر بشکه و نفت وست تگزاس آمریکا نیز با ۵۲ سنت کاهش به ۷۰ دلار و ۸۵ سنت در هر بشکه رسید. این کاهش قیمت ناشی که از افزایش تولید نفت شیل آمریکا (به‌ویژه در تگزاس) و تولیدات برزیل و گویان بود، عرضه جهانی را تقویت و فشار نزولی بر قیمت‌ها وارد کرد. علاوه بر این، نگرانی‌ها از تعرفه‌های تجاری جدید بین آمریکا و چین، به ویژه تعرفه‌های اعمال‌شده بر محصولات انرژی، تأثیر منفی بر اقتصاد جهانی و تقاضای انرژی داشت. از سوی دیگر، ضعف در تقاضای نفت از سوی چین به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت جهان، نگرانی‌ها درباره رشد اقتصادی جهانی را افزایش داد و به کاهش قیمت‌ها کمک کرد. در اواخر بهمن‌ماه، قیمت نفت برنت با ۱۸ سنت افزایش به ۷۵/۸ دلار در هر بشکه و نفت وست تگزاس آمریکا نیز به ۷۲/۲ دلار رسید. این افزایش قیمت ناشی از افزایش تنش بین روسیه و اوکراین و همچنین حمله پهپادی به تأسیسات انتقال نفت در جنوب روسیه و نگرانی اختلال در عرضه نفت بود که انتقال گاز از قزاقستان به بازارهای جهانی را مختل کرد.

جدول ۳- تغییرات قیمت نفت در بهمن ۱۴۰۳ - دلار/بشکه

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
(۷.۴)	(۰.۴)	(۷.۷)	۸۲.۹	۷۷.۰	۸۳.۲	۷۶.۷	اوپک
(۱۱.۴)	(۳.۸)	(۶.۲)	۸۵.۵	۷۸.۸	۸۰.۸	۷۵.۸	اوپک
(۹.۳)	(۰.۸)	(۸.۱)	۷۹.۷	۷۲.۸	۷۸.۶	۷۲.۲	وست تگزاس

لازم به ذکر است که قیمت نفت یک شاخص مهم در اقتصاد جهانی است و تغییرات آن می‌تواند بر بازارهای مالی، نرخ ارز و سایر متغیرهای اقتصادی تأثیرگذار باشد. بنابراین، تحلیلگران اقتصادی و سرمایه‌گذاران به دقت تغییرات قیمت نفت را دنبال می‌کنند. در نمودار زیر روند قیمت جهانی نفت اوپک، برنت و وست‌تگزاس (دلار در هر بشکه) در یک سال منتهی به پایان بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ به تصویر کشیده شده است.

نمودار ۲- روند قیمت جهانی نفت خام در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ - دلار/بشکه

۱-۲-۲- قیمت جهانی گاز

به طور کلی قیمت گاز طبیعی تحت تأثیر عوامل متعدد و پیچیده‌ای قرار دارد. پویایی عرضه و تقاضا، رشد اقتصادی جهانی، فعالیت‌های صنعتی و تغییرات آب و هوایی از جمله مهم‌ترین عوامل مؤثر بر قیمت گاز هستند. در فصل‌های سرد سال، با افزایش تقاضا برای گرمایش، قیمت گاز طبیعی معمولاً افزایش می‌یابد. همچنین، رویدادهای ژئوپلیتیک مانند جنگ‌ها و تحریم‌ها می‌توانند به طور قابل توجهی بر عرضه و قیمت گاز تأثیر بگذارند. رقابت با سایر منابع انرژی مانند نفت و زغال‌سنگ نیز بر قیمت گاز مؤثر است. سیاست‌های دولت‌ها در حوزه انرژی، از جمله قوانین مربوط به استخراج و حمل و نقل، نیز نقش مهمی در تعیین قیمت گاز ایفا می‌کند.

جدول ۴- تغییرات قیمت گاز در بهمن ۱۴۰۳ - دلار/بشکه

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۳.۱	۲.۰	(۰.۴)	۱.۶	۲.۱	۹.۹	۶.۴	گاز آمریکا

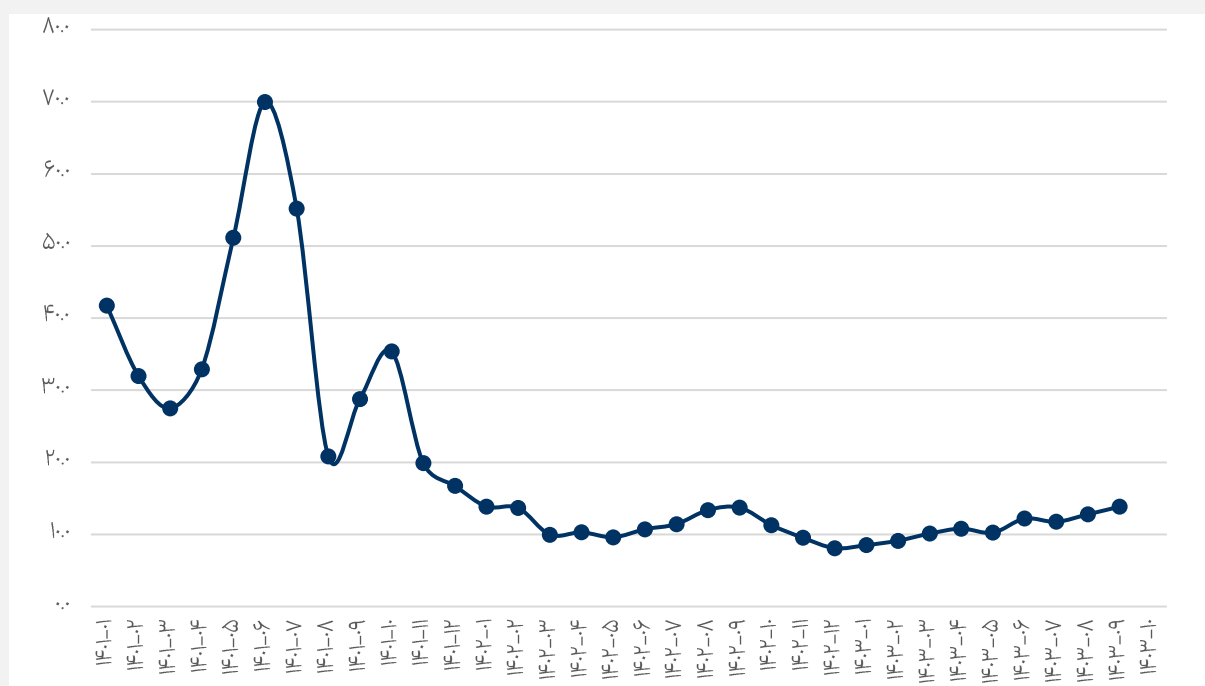
* آخرین قیمت گاز اروپا مربوط به تاریخ ۱۴۰۳/۹/۱۰ است.

قیمت گاز طبیعی در اروپا به شدت تحت تأثیر سیاست دولت‌ها، به ویژه آمریکا و روسیه قرار دارد. با روی کار آمدن رییس جمهور جدید آمریکا و انتظاراتی که از سیاست‌های وی در حوزه انرژی می‌رود، بازار گاز شاهد نوسانات شدیدی بوده است. تصمیمات ایشان در مورد صادرات گاز طبیعی مایع (LNG) و سیاست‌های تحریمی علیه روسیه به طور مستقیم بر عرضه و تقاضا در بازار گاز اروپا تأثیر می‌گذارد. علاوه بر این، تصمیمات اتحادیه اروپا در مورد محدودیت واردات LNG روسیه نیز می‌تواند

بر قیمت‌ها مؤثر باشد. عوامل دیگری مانند شرایط آب و هوایی، تغییرات در تقاضا و موجودی انبارها نیز بر نوسانات قیمت گاز طبیعی تأثیرگذار هستند. به طور کلی، قیمت جهانی گاز در تحت تأثیر تقاضای فصلی، تنش‌های سیاسی و تغییرات در عرضه قرار دارد و این عوامل موجب نوسانات قابل توجهی در بازارهای جهانی انرژی شدند.

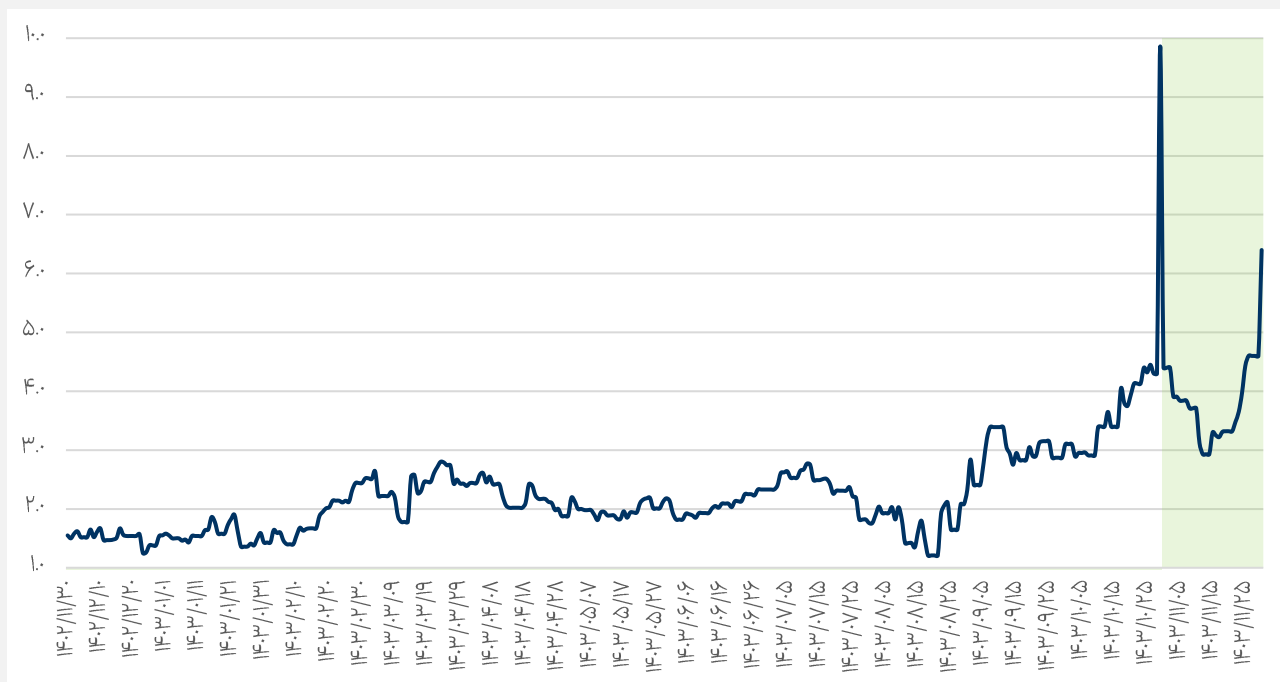
بازار گاز طبیعی در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ نوسانات قابل‌توجهی را تجربه کرد که ناشی از ترکیبی از عوامل ژئوپلیتیکی و اقتصادی بود. در آخرین روزهای دی‌ماه با انتشار خبر عدم تمدید قرارداد پنج‌ساله ترانزیت گاز روسیه از طریق اوکراین به اروپا و توقف صادرات گاز طبیعی روسیه از نخستین روز سال ۲۰۲۵، قیمت گاز در اروپا را به شدت افزایش داد که ناشی از واکنش احساسی و نگرانی‌های فوری بازار نسبت به این قطع ناگهانی بود. پس از آن و با توجه به حجم کم میزان گاز انتقالی از خط لوله یادشده و ذخایر استراتژیک گاز موجود در اتحادیه اروپا، تأثیر این هیجان به سرعت فروکش کرد. در اواخر بهمن‌ماه دوباره قیمت گاز طبیعی با افزایش مواجه شد که این افزایش قیمت ناشی از کاهش شدید دما و طوفان‌های زمستانی در این دوره بود. بخش‌هایی از آمریکا با کاهش دما و طوفان‌های زمستانی مواجه شدند. این شرایط آب و هوایی باعث افزایش چشمگیر تقاضا برای گاز طبیعی به منظور گرمایش خانگی و تجاری شد. طبق گزارش EIA مصرف گاز طبیعی در بخش مسکونی طی این دوره تا ۱۵ درصد نسبت به هفته‌های قبل افزایش یافت. همچنین سرمایه‌های شدید در مناطق تولیدکننده گاز مانند پرمین باسین (تگزاس و نیومکزیکو) باعث ایجاد مشکلات فنی در چاه‌ها و خطوط لوله شد که به طور موقت عرضه گاز را کاهش داد. به عنوان مثال در یک هفته تولید گاز در تگزاس تا ۷ درصد کاهش یافت.

نمودار ۳- روند قیمت گاز طبیعی در اروپا (ماهانه) از ابتدای سال ۱۴۰۰ تا بهمن ۱۴۰۳ - دلار/میلیون واحد حرارتی بریتانیا^۱

نمودار ۴- روند قیمت گاز طبیعی در هنری هاب ایالت متحده آمریکا در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

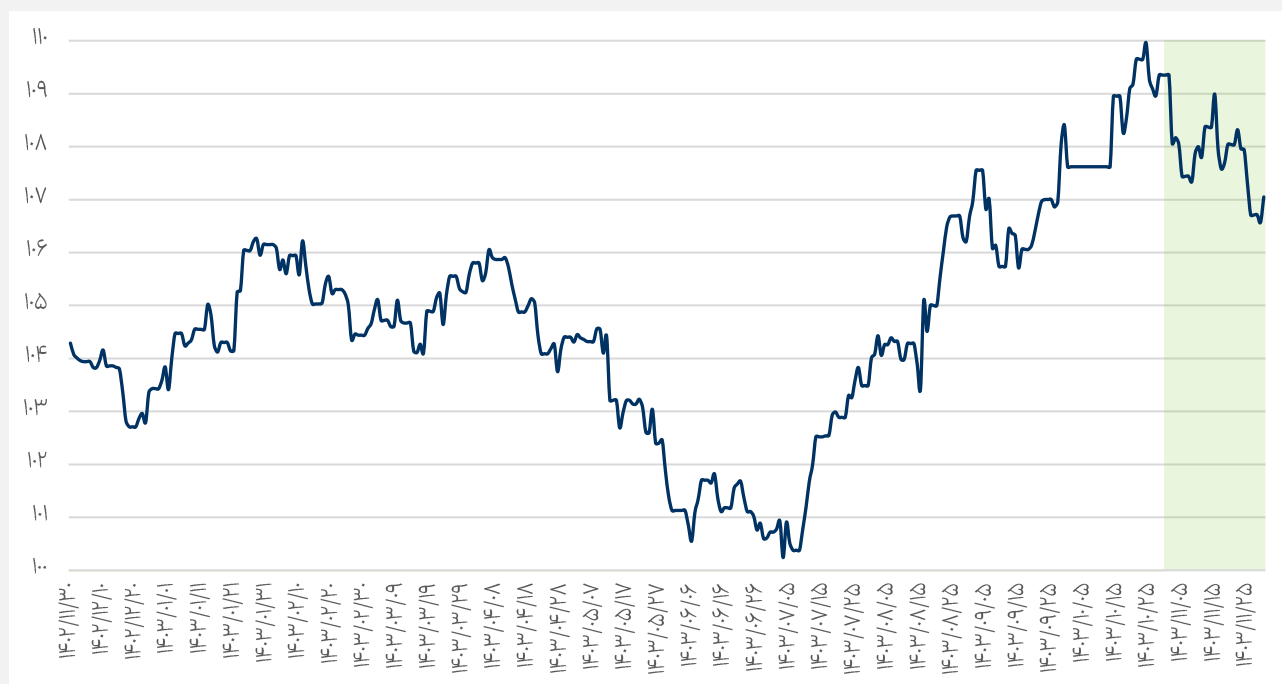
دلار/میلیون واحد حرارتی بریتانیا

۱-۳- تحولات بازار جهانی ارز

شاخص دلار آمریکا^۱ یک شاخص وزنی است که قدرت خرید دلار آمریکا را در برابر یک سبد مشخص از ارزهای خارجی (یورو، ین ژاپن، پوند انگلستان، دلار کانادا، کرون سوئد و فرانک سوییس) نشان می‌دهد. وزن هر ارز در این سبد بر اساس میزان تجارت ایالات متحده با آن کشور تعیین می‌شود. این شاخص که معیاری برای سنجش قدرت دلار در برابر سبدهای ارزی اصلی است، در بهمن‌ماه ۱۴۰۳، شاخص دلار آمریکا (DXY) نوساناتی را تجربه کرد که می‌توان آن را به چند عامل کلیدی نسبت داد. با آغاز به کار دولت جدید ایالات متحده به ریاست دونالد ترامپ، بازارها در انتظار اعلام سیاست‌های تجاری و اقتصادی بودند. عدم اعلام فوری تعرفه‌های تجاری در سخنرانی افتتاحیه ترامپ، منجر به کاهش ریسک پرمیوم و تضعیف دلار شد. شاخص دلار در این دوره ۱/۲ درصد کاهش یافت. داده‌های اقتصادی ضعیف و کاهش تورم، انتظاراتی را مبنی بر اینکه فدرال رزرو ممکن است نرخ بهره را کاهش دهد، در بازار ایجاد کرده که منجر به تضعیف بیشتر دلار شد. همچنین، سیاست‌های تجاری دولت آمریکا از جمله احتمال اعمال تعرفه‌های جدید، نگرانی‌هایی را در بازار ایجاد کرد.

نمودار ۵- شاخص دلار (DXY) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

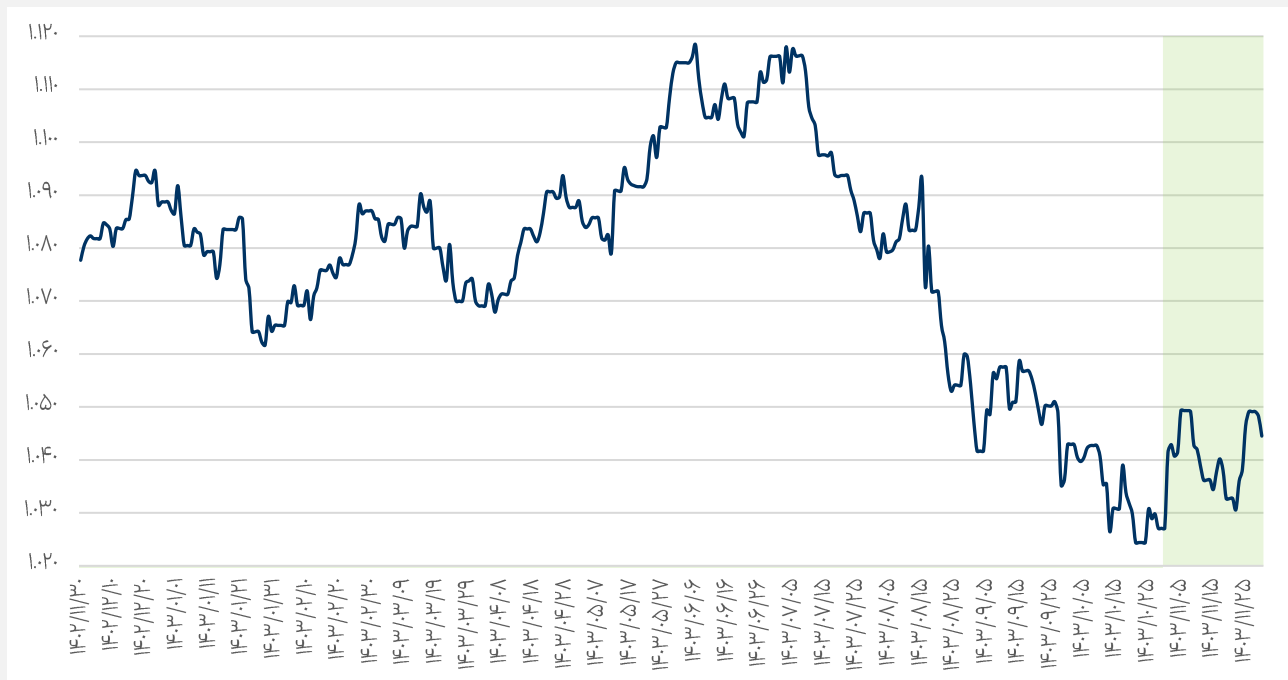

یکی از مهم‌ترین و پرتربل‌ترین جفت ارزها در بازار فارکس، EUR/USD است. این جفت ارز نشان‌دهنده نرخ تبادل بین یورو (EUR)، واحد پول مشترک اتحادیه اروپا، و دلار آمریکا (USD) است. به عبارت دیگر، EUR/USD به ما می‌گوید که برای خرید یک یورو باید چند دلار آمریکا پرداخت کنیم. جفت ارز EUR/USD در بهمن ۱۴۰۳ نسبت به دی این سال ۱/۵ درصد کاهش یافت و از ۱/۰۲۷ به ۱/۰۴۵ رسید. یکی از مهم‌ترین دلایل کاهش این جفت ارز، داده‌های اقتصادی مثبت آمریکا

1. $DXY(USD\$/X) = 50.14348112 \times (EURUSD^{-0.576}) \times (USDJPY^{0.136}) \times (GBPUSD^{-0.119}) \times (USDCAD^{0.091}) \times (USDSEK^{0.042}) \times (USDCHF^{0.036})$

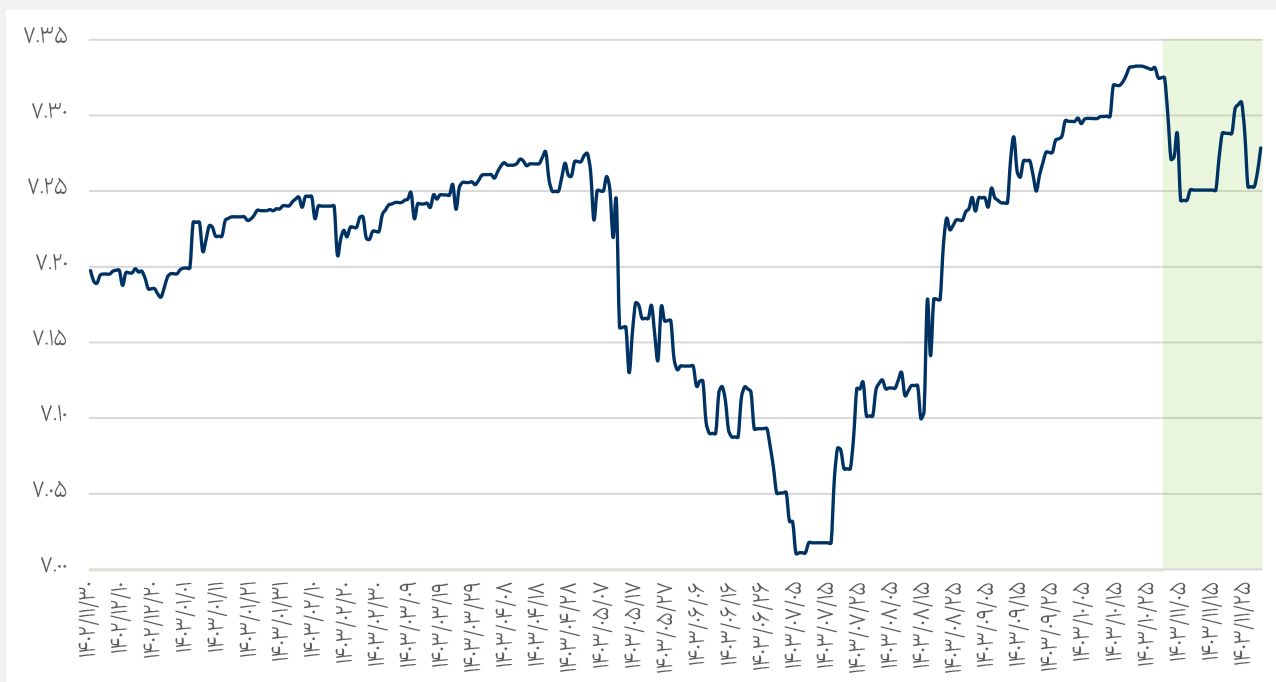
و انتظارات مربوط به سیاست‌های پولی فدرال رزرو بود. فدرال رزرو در روز چهارشنبه ۱۸ دسامبر تصمیم به کاهش ۲۵ واحد پایه نرخ بهره گرفت، اما پیش‌بینی‌های اقتصادی فدرال رزرو برای سال ۲۰۲۵ حاکی از آن است که این بانک کمتر از آنچه که قبلاً پیش‌بینی می‌شد، نرخ بهره را کاهش خواهد داد و نرخ بهره فدرال رزرو در سال ۲۰۲۵ به ۳/۹ درصد خواهد رسید (پیش‌بینی قبلی ۳/۴ درصد). این تغییر در چشم‌انداز فدرال رزرو باعث افزایش بازدهی اوراق قرضه خزانه‌داری آمریکا شد

نمودار ۶- نسبت ارزش یورو به دلار (EUR/USD) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

یکی دیگر از مهم‌ترین جفت ارزها در بازار فارکس USD/CNY است که نرخ تبادل بین دلار آمریکا و یوان چین را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر، USD/CNY به ما می‌گوید که برای خرید یک دلار آمریکا باید چند یوان چین پرداخت کنیم. به طور کلی، نوسانات در بازارهای جهانی و تغییرات در سیاست‌های پولی چین و آمریکا بر این نرخ تأثیرگذار است. بانک مرکزی چین^۱ در تلاش برای کنترل نرخ ارز و حمایت از اقتصاد داخلی، اقداماتی را انجام داد که شامل تنظیم نرخ بهره و مداخلات در بازار ارز بود. داده‌های اقتصادی منتشر شده از چین، از جمله آمارهای مربوط به تولید صنعتی و صادرات، تأثیر زیادی بر نرخ ارز داشتند؛ به طور مثال با انتشار داده‌هایی مبنی بر افزایش شاخص قیمت مصرف‌کننده چین پس از چند ماه کاهش (به عنوان نشانه افزایش تقضا و خروج از رکود) و همچنین داده‌های مبتنی بر افزایش ۵۰ میلیارد دلاری ذخایر ارزی چین در ماه ژانویه و رسیدن به ۳/۳۱۶ تریلیون دلار (عاملی برای تقویت ارزش یوان چین) موجب افت USD/CNY در نیمه دوم بهمن ماه شد.

نمودار ۷- نسبت ارزش دلار به یوان چین (USD/CNY) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

جدول زیر تغییرات شاخص‌های DXY، EUR/USD و USD/CNY در بازه‌های زمانی یک ماهه، شش ماهه و یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ به نمایش درآمده است.

جدول ۵- تغییرات بازار جهانی ارزها در بهمن ۱۴۰۳

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۲.۶	۵.۹	(۲.۱)	۱۰۴.۲۹	۱۰۱.۱۳	۱۰۹.۳۵	۱۰۷.۰۵	DXY
(۳.۱)	(۶.۳)	۱.۷	۱.۰۸	۱.۱۲	۱.۰۳	۱.۰۴	EUR/USD
۱.۱	۲.۰	(۰.۶)	۷.۲۰	۷.۱۳	۷.۳۲	۷.۲۸	USD/CNY

۴-۱- تحولات بازار رمز ارزها

بازار رمز ارزها در ماه گذشته شاهد نوسانات شدیدی بوده است. عوامل متعددی بر این نوسانات تأثیر گذاشته‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به تنظیمات مقرراتی، فعالیت مؤسسات مالی بزرگ، توسعه فناوری‌های جدید مانند بلاکچین، رویدادهای جهانی و اقتصادی و همچنین احساسات بازار اشاره کرد. اخبار مثبت و منفی مرتبط با صنعت رمز ارزها، مانند اعلامیه‌های حمایتی از سوی دولت‌ها یا اعمال محدودیت‌های جدید، به شدت بر قیمت‌ها تأثیر گذاشته است. علاوه بر این، نوسانات بازارهای سنتی مانند بازار سهام و ارز نیز بر بازار رمز ارزها تأثیر گذاشته است. به طور کلی، بازار رمز ارزها همچنان یک بازار پویا و نوسانی است و سرمایه‌گذاری در آن مستلزم تحمل ریسک بالا می‌باشد. قیمت بیت کوین که پس از اعلام نتایج انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و مشخص شدن برتری دونالد ترامپ در انتخابات به سرعت جهش کرده بود و رکوردهای تاریخی تازه‌ای را به ثبت می‌رساند، در دی ۱۴۰۳ و برای اولین بار به ۱۰۶,۴۴۶ دلار رسید.

قیمت بیت کوین که در دی ۱۴۰۳ و برای اولین بار به ۱۰۶,۴۴۶ دلار رسیده بود، روندی نزولی به خود گرفت و تا ۹۱,۲۴۸ دلار افت کرد. در ادامه با نزدیک شدن به روز تحلیف رییس جمهور جدید آمریکا قیمت بیت کوین دوباره افزایش یافت و به ۱۰۵,۶۷۶ دلار رسید، اما نتوانست قله قبلی را فتح کند و پس از آن قیمت بیت کوین با یک افت همراه بود و در ۱۰ بهمن ماه به حدود ۹۳ هزار دلار رسید که نشان‌دهنده افت حدود ۱۴ درصدی در ۱۲ روز منتهی به این تاریخ بوده است. جدول زیر تغییرات قیمت شش رمز ارز مهم از نظر ارزش بازار در بازه‌های زمانی یک ماهه، شش ماهه و یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ را با یکدیگر مقایسه کرده است. در میان این شش رمز ارز، بایننس ریپل با افزایش نزدیک به ۳۵۰ درصد بیشترین رشد و اتریوم با افت ۱۰ درصدی، کمترین بازدهی را در یک سال اخیر کسب کرده‌اند.

جدول ۶- تغییرات قیمت شش رمز ارز مهم از نظر سهم بازار در بهمن ۱۴۰۳ - دلار

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۸۲.۲	۵۴.۲	(۱۰.۷)	۵۱,۷۸۴	۶۱,۱۵۸	۱۰۵,۶۷۶	۹۴,۳۲۸	بیت کوین
(۱۰.۴)	۰.۳	(۲۲.۷)	۲,۹۴۵	۲,۶۳۱	۳,۴۱۱	۲,۶۳۸	اتریوم
۸۲.۴	۱۲.۵	(۹.۱)	۳۵۲	۵۷۰	۷۰۶	۶۴۱	بایننس کوین
۳۴۷.۹	۳۱۹.۹	(۲۱.۵)	۰.۵۶	۰.۶۰	۳.۲۱	۲.۵۲	ریپل
۱۹.۲	۱۰۳.۷	(۳۰.۴)	۰.۶۳	۰.۳۷	۱.۰۸	۰.۷۵	کاردانو
۴۹.۰	۱۶.۴	(۳۸.۳)	۱۱۱	۱۴۳	۲۶۹	۱۶۶	سولانا

نمودار زیر روند تغییرات قیمت بیت کوین را در یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ به تصویر کشیده‌اند.

نمودار ۸- روند قیمت بیت کوین در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ - دلار

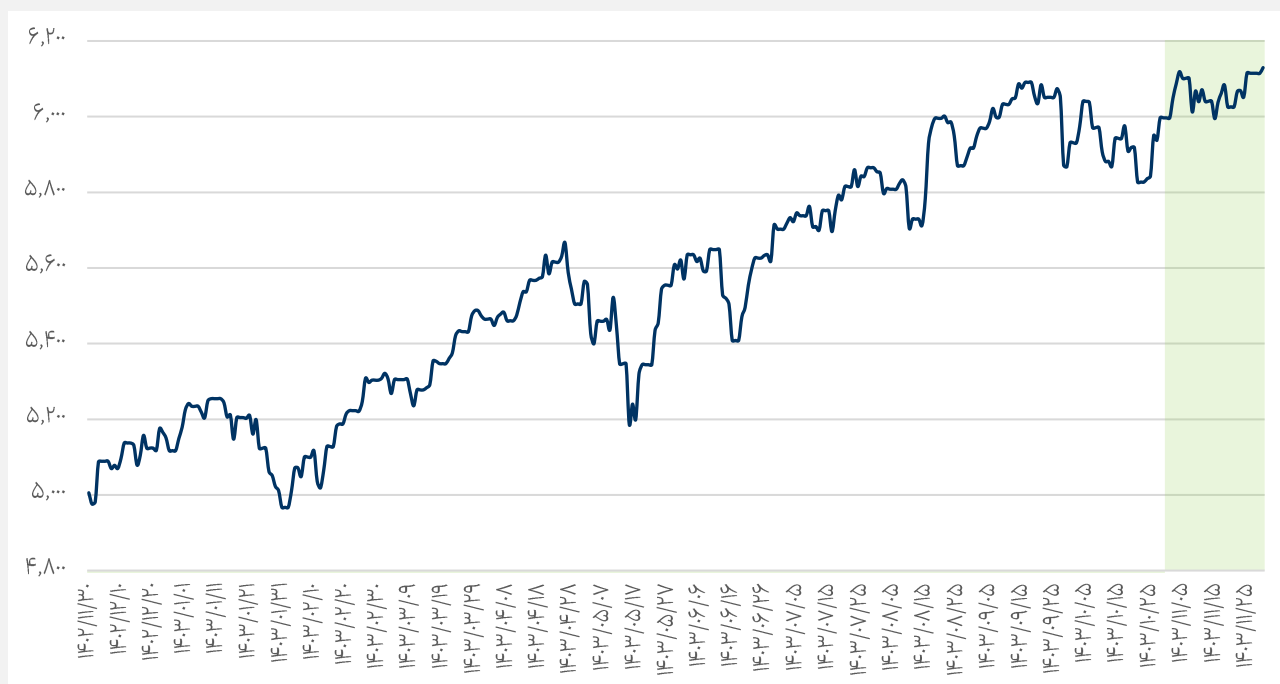

۵-۱- تحولات بازار سرمایه در نقاط مختلف جهان

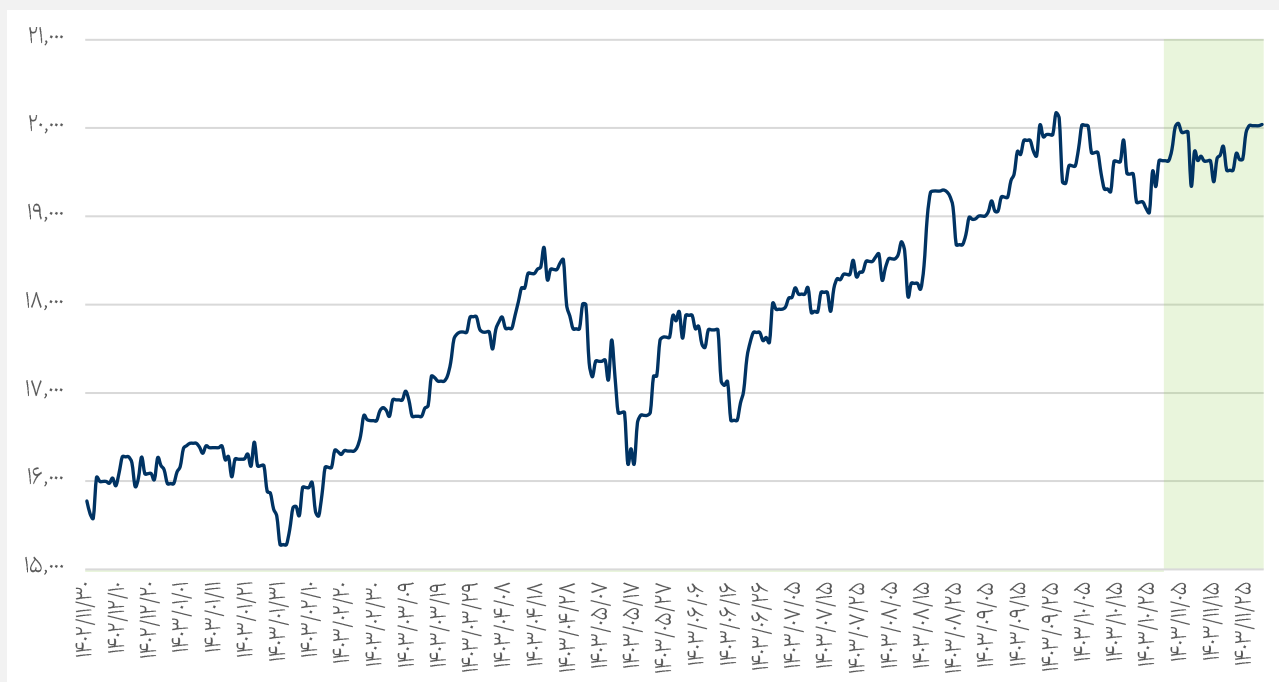
۱-۵-۱- ایالت متحده آمریکا

در بهمن‌ماه ۱۴۰۳، شاخص S&P 500 نوسانات قابل‌توجهی را تجربه کرد و در اواسط این ماه به رکورد جدیدی دست یافت. این رشد به‌ویژه در بخش‌های انرژی، مواد و خدمات عمومی مشهود بود، در حالی که بخش‌های خدمات ارتباطی، مصرفی و بهداشتی عملکرد ضعیف‌تری را نشان دادند. با این حال، در روزهای پایانی بهمن‌ماه، شاخص نزدیک کاهش ۲/۲ درصدی را تجربه کرد. این کاهش عمدتاً به دلیل نگرانی‌ها درباره تأثیر پیشرفت‌های استارت‌آپ‌های هوش مصنوعی مانند دیپ‌سیک بر سهام شرکت‌های بزرگ تکنولوژی بود. علاوه بر این، اعمال تعرفه‌های جدید توسط دولت آمریکا در فوریه ۲۰۲۵ بر واردات از مکزیک، کانادا و چین، نوساناتی را در بازارهای مالی ایجاد کرد. این تعرفه‌ها منجر به افزایش نگرانی‌ها درباره تورم و تأثیرات منفی بر رشد اقتصادی شد که به نوبه خود بر بازار سهام تأثیرگذار بود. به‌طور کلی، نوسانات شاخص S&P 500 در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ نشان‌دهنده تأثیر ترکیبی عوامل اقتصادی، سیاسی و تکنولوژیکی بر بازار سهام آمریکا بود.

نمودار ۹- روند شاخص بورس اس اند پی ۵۰۰ (S&P 500) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

نمودار ۱۰- روند شاخص بورس نزدک (NASDAQ) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۱-۵-۲- منطقه خاورمیانه

در بهمن‌ماه ۱۴۰۳، بورس‌های دبی، قطر و عربستان سعودی عملکرد متفاوتی را تجربه کردند که تحت تأثیر عوامل اقتصادی، سیاسی و جهانی قرار داشتند. شاخص اصلی بورس دبی در این ماه به روند صعودی خود ادامه داد و با افزایش ۳/۱ درصدی به ۵,۳۷۵ واحد رسید که بالاترین سطح در ده سال گذشته بود. این رشد با افزایش ۱/۵ درصدی سهام «Dubai Electricity and Water Authority» و رشد ۲ درصدی سهام «Emaar Development» همراه بوده است. همچنین، شرکت «Shuaa Capital» پس از تصویب بازسازی ۲۰۸ میلیون درهم از بدهی‌های خود، افزایش ۵/۴ درصدی را تجربه کرد. این دستاوردها نشان‌دهنده پایه‌های قوی اقتصادی و پیش‌بینی‌های مثبت از رشد مداوم در دبی است. بورس دبی در سایه اجرای موفقیت‌آمیز برنامه‌های اصلاحات اقتصادی، سیاست‌های جذب سرمایه‌گذاری خارجی و رونق بخش‌های کلیدی اقتصاد، روند صعودی خود را حفظ کرد. افزایش قابل توجه سرمایه‌گذاری خارجی، به‌ویژه در بخش‌های حیاتی مانند املاک و مستغلات و انرژی‌های تجدیدپذیر، به عنوان محرک اصلی این رشد محسوب می‌شوند.

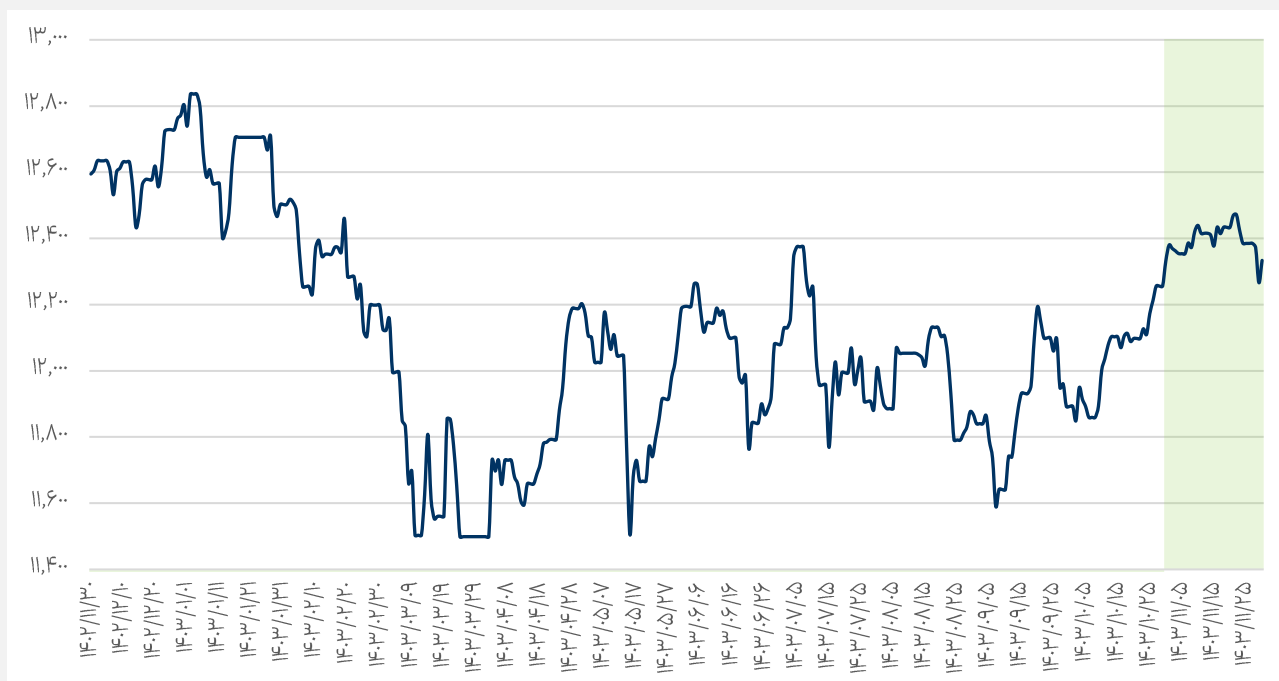
در مقابل، شاخص بورس قطر در بهمن‌ماه با رشد ۱/۶ درصدی مواجه شد که از نیمه دوم بهمن روند نزولی را در پیش گرفت. این افت به دلیل کاهش ۱/۱ درصدی سهام «Qatar Gas Transport Nakilat» و ۰/۴ درصدی «Industries Qatar» بود. این امر عمدتاً به دلیل ثبات قیمت گاز طبیعی به عنوان ستون اصلی اقتصاد قطر بوده است. وابستگی شدید اقتصاد این کشور به صادرات گاز طبیعی باعث شده تغییرات در قیمت جهانی این محصول، تأثیر مستقیمی بر عملکرد بازار سهام قطر داشته باشد. در ۲۵ بهمن‌ماه، سهام شرکت حمل و نقل گاز قطر با جهشی قابل توجه، ۲/۶ درصد و سهام بانک ملی قطر نیز با ۱/۲ درصد رشد، بهترین عملکرد خود را در چهار ماه اخیر تجربه کردند. این افزایش پس از آن رخ داد که میانجی‌گران از دستیابی به یک پیشرفت در مذاکرات دوحه خبر دادند و امیدها برای برقراری آتش‌بس در غزه افزایش یافت که سبب رشد شاخص مذکور در پایان بهمن شد.

شاخص اصلی بورس عربستان در این ماه بدون تغییر و با نوساناتی همراه بود. این نوسانات در پی نگرانی‌های ژئوپلیتیکی در منطقه رخ داد که بر تصمیمات سرمایه‌گذاران تأثیر گذاشت. با این حال، عوامل متعددی در جلوگیری از افت شاخص بورس عربستان سعودی مؤثر بوده‌اند. از جمله این عوامل می‌توان به تقویت بنیادهای اقتصادی مانند افزایش تولید ناخالص داخلی، اجرای سیاست‌های حمایتی دولت و توسعه بخش خصوصی اشاره کرد. برنامه بلندمدت چشم‌انداز ۲۰۳۰ نیز با تمرکز بر تنوع اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی، به ایجاد اعتماد سرمایه‌گذاران کمک شایانی کرده است. از سوی دیگر، عوامل فنی همچون جذب سرمایه‌گذاران خارجی، اصلاحات ساختاری در بازار و کاهش نرخ تورم، بر این بورس تأثیر گذاشته‌اند. به طور کلی، بورس‌های منطقه خلیج فارس در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ تحت تأثیر ترکیبی از عوامل اقتصادی، سیاسی و جهانی قرار داشتند که منجر به عملکرد متفاوت در هر یک از این بازارها شد.

نمودار ۱۱- روند شاخص بورس دبئی (DFMGI) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

نمودار ۱۳- روند شاخص بورس تداول عربستان سعودی (TASI) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۱-۵-۳- منطقه آسیای شرقی و جنوبی

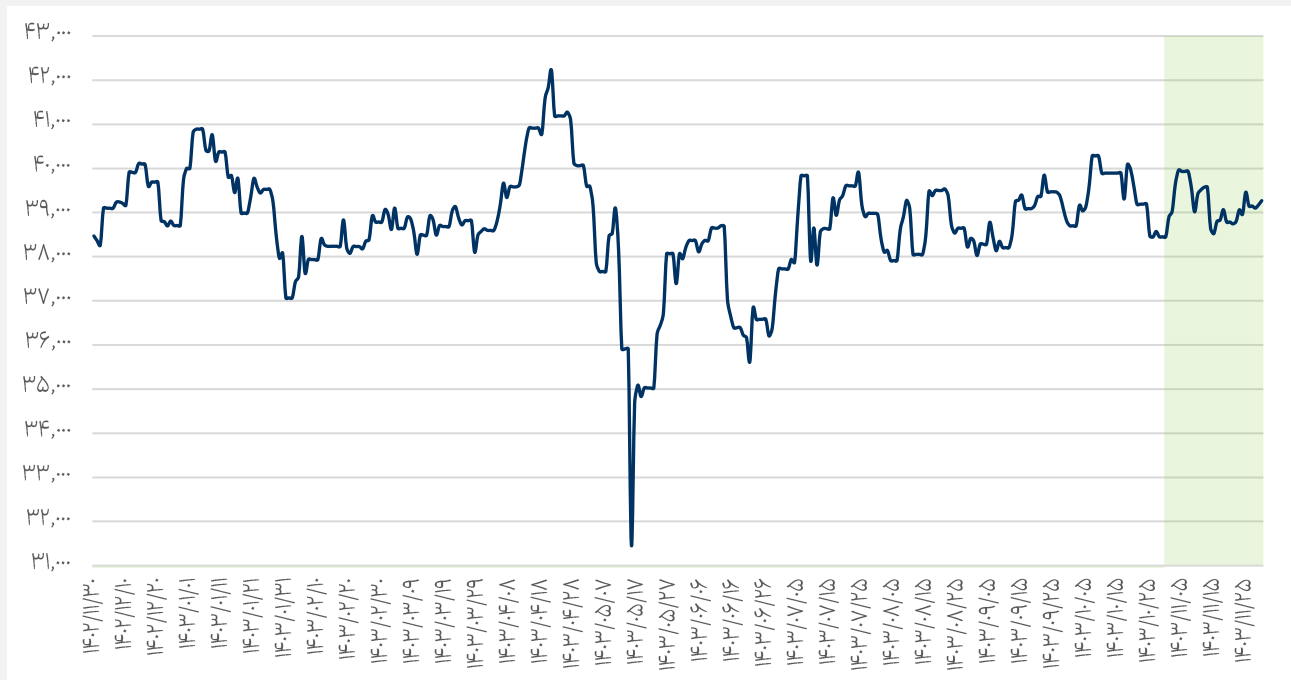
بورس‌های ژاپن و چین از مهم‌ترین بورس‌ها در منطقه آسیای شرقی و جنوبی هستند که در ادامه به بررسی شاخص نیکی ژاپن و شاخص مرکب شانگهای چین پرداخته شده است.

۱-۵-۳-۱- ژاپن

بورس ژاپن در بهمن ۱۴۰۳ شاهد نوسانات قابل توجهی بود که ناشی از ترکیبی از عوامل داخلی و بین‌المللی بود. روند شاخص بورس ژاپن در این ماه را می‌توان به دو بخش تقسیم کرد. در نیمه اول بهمن، شاخص نیکی ۲۲۵ روند صعودی داشت که عمدتاً به دلیل انتظارات سرمایه‌گذاران از افزایش نرخ بهره توسط بانک مرکزی ژاپن (BOJ) بود. این انتظارات باعث افزایش تقاضا برای سهام بانکی شد، زیرا سرمایه‌گذاران پیش‌بینی می‌کردند که افزایش نرخ بهره به بهبود حاشیه سود و درآمد بانک‌ها منجر شود. به‌عنوان مثال، سهام گروه مالی میتسوبیشی به بالاترین سطح تاریخی خود رسید و شاخص سهام بانکی ژاپن نیز به بالاترین سطح ۱۸ سال اخیر نزدیک شد. از ابتدای سال ۲۰۲۵ تا ۲۹ بهمن، شاخص سهام بانکی ۸ درصد افزایش یافت، در حالی که شاخص گسترده‌تر تاپیکس (Topix) در همین بازه ۰/۸ درصد کاهش داشت. با این حال، در نیمه دوم بهمن، روند بازار تغییر کرد و شاخص نیکی تحت تأثیر نگرانی‌ها درباره اقتصاد ایالات متحده و تهدیدهای تعرفه‌ای جدید از سوی رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ، قرار گرفت. این عوامل منجر به کاهش شاخص نیکی شد. همچنین، سرمایه‌گذاران ژاپنی در هفته منتهی به ۱۹ بهمن، ۱/۲۷ تریلیون ین (معادل ۸/۳۱ میلیارد دلار) از سهام خارج کردند و به سمت سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه بلندمدت به ارزش ۱/۷۵ تریلیون ین روی آوردند که بالاترین میزان هفتگی از سپتامبر ۲۰۲۴ بود. علاوه بر این، در ۴ بهمن، بانک مرکزی ژاپن نرخ بهره را به ۰/۵ درصد افزایش داد که بالاترین سطح در ۱۷ سال گذشته بود. این اقدام با هدف کنترل تورم و تعدیل سیاست‌های پولی انجام شد. با این حال، سرمایه‌گذاران به دنبال نشانه‌هایی از سوی رئیس بانک مرکزی، آقای کازو اوئدا، درباره مسیر آینده سیاست‌های پولی بودند. این افزایش نرخ بهره، همراه با اظهارات محتاطانه بانک

مرکزی، به نوسانات بازار دامن زد. در مجموع، بورس ژاپن در بهمن ۱۴۰۳ تحت تأثیر ترکیبی از سیاست‌های پولی داخلی، تحولات اقتصادی جهانی و تغییرات در رفتار سرمایه‌گذاران قرار داشت.

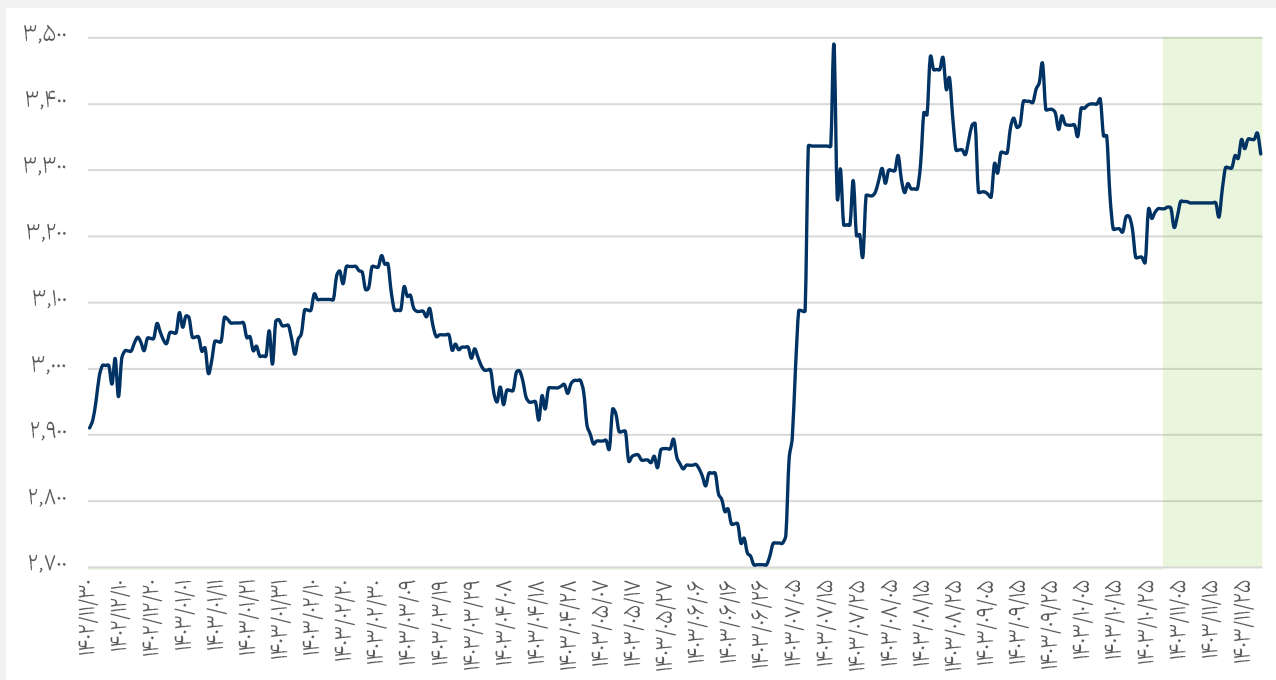
نمودار ۱۴- روند شاخص بورس نیکی ژاپن (N225) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۱-۳-۵-۲- چین

در بهمن ۱۴۰۳ شاخص مرکب بورس چین با نوساناتی مواجه شد که عمدتاً ناشی از تشدید تنش‌های تجاری میان آمریکا و چین بود. رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد که از اول فوریه تعرفه ۱۰ درصدی بر روی تمام محصولات وارداتی از چین اعمال خواهد کرد. در واکنش به این تصمیم، چین نیز اعلام کرد که از ۲۲ بهمن تعرفه‌هایی تا ۱۵ درصد بر برخی کالاهای وارداتی از آمریکا اعمال می‌کند. این اقدامات تلافی‌جویانه به افزایش نگرانی‌ها در بازارهای مالی منجر شد. علاوه بر این، بورس‌های بزرگ چین از صندوق‌های سرمایه‌گذاری خواستند تا فروش سهام را محدود کرده و خریدهای خود را افزایش دهند تا به تثبیت بازار کمک کنند. این درخواست‌ها در پی نگرانی‌ها از تأثیر تعرفه‌های احتمالی آمریکا بر کالاهای چینی و زیان‌های قابل‌توجه بازار مطرح شد. همچنین، سرمایه‌گذاران جهانی با افزایش احتیاط نسبت به بازار سهام چین واکنش نشان دادند. با وجود اعمال تعرفه‌های ۱۰ درصدی از سوی آمریکا و اقدامات متقابل چین، واکنش بازار سهام چین نسبتاً ملایم بود که نشان‌دهنده رویکرد منطقی‌تر سرمایه‌گذاران در مقایسه با گذشته است. این امر به تغییر استراتژی‌ها و تمایل به سرمایه‌گذاری در دارایی‌های امن‌تر مانند اوراق قرضه منجر شد. به‌طور کلی، تنش‌های تجاری میان آمریکا و چین و اقدامات متقابل تعرفه‌ای، تأثیر زیادی بر نوسانات بازار سهام چین داشته است.

نمودار ۱۵- روند شاخص مرکب شانگهای چین (SSEC) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۱-۵-۴- روسیه

در بهمن ۱۴۰۳، شاخص بورس مسکو رشد چشمگیری داشت و از ۲,۹۴۶ واحد در پایان دی به ۳,۲۵۹ واحد در پایان بهمن رسید که نشان‌دهنده افزایش ۱۰/۶ درصدی است. این رشد در حالی رخ داد که در شش ماه منتهی به پایان بهمن، شاخص بورس مسکو ۱/۹ درصد و در یک سال منتهی به این تاریخ ۷ درصد کاهش را تجربه کرده بود. یکی از عوامل کلیدی این رشد، تصمیم غیرمنتظره بانک مرکزی روسیه در ثابت نگه‌داشتن نرخ بهره در سطح ۲۱ درصد بود. این تصمیم در حالی اتخاذ شد که تحلیلگران انتظار افزایش نرخ بهره برای مهار تورم را داشتند. ثبات نرخ بهره باعث افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران به بازار سهام روسیه شد. علاوه بر این، بهبود روابط بین روسیه و آمریکا و کاهش احتمالی تحریم‌ها، نقش مهمی در جذب سرمایه‌گذاران خارجی ایفا کرد. این تحولات مثبت سیاسی، چشم‌انداز اقتصادی روسیه را بهبود بخشید و به تقویت ارزش روبل نیز کمک کرد. همچنین، کاهش نرخ تورم در روسیه و عملکرد مثبت شرکت‌های روسی به ویژه در بخش‌های بانکی و معدنی از دیگر عوامل مؤثر در رشد شاخص بورس مسکو بودند. در مجموع، ترکیبی از تصمیمات پولی، بهبود روابط بین‌المللی، کاهش تورم و عملکرد قوی شرکت‌های بزرگ، به رشد قابل‌توجه شاخص بورس مسکو در بهمن ۱۴۰۳ منجر شد.

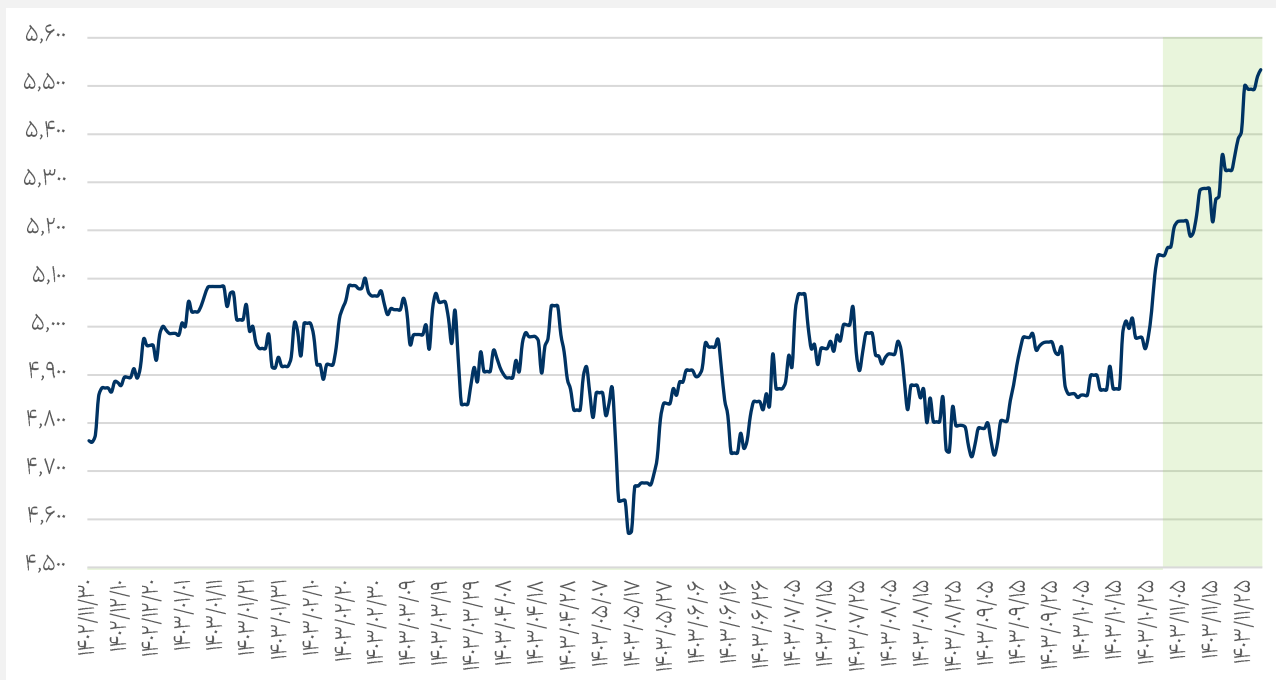
نمودار ۱۶- روند شاخص بورس مسکو (IMOEX) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۱-۵-۵- اروپا

شاخص یورو استاکس که عملکرد ۵۰ شرکت بزرگ منطقه یورو را نمایش می‌دهد، در بهمن ۱۴۰۳ روند صعودی را تجربه کرد. این شاخص در این ماه با بازدهی ۷/۵ درصدی روبه‌رو شد که نشان‌دهنده بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران به بازارهای اروپایی است. این رشد که عمدتاً به بهبود شرایط اقتصادی و تصمیمات سیاسی کلیدی در منطقه یورو نسبت داده می‌شود، دارای عوامل متعددی است؛ از جمله عملکرد قوی در بخش‌هایی مانند مراقبت‌های بهداشتی، فناوری و کالاهای مصرفی که در برابر عدم قطعیت‌های اقتصادی مقاومت نشان داده‌اند. علاوه بر این، شاخص‌های مثبت اقتصادی، مانند بهبود در بخش تولید آلمان و شرایط کلی اقتصادی منطقه، اعتماد سرمایه‌گذاران را تقویت کرده است. تصمیم بانک مرکزی اروپا برای حفظ نرخ بهره نیز به ثبات بازارها کمک کرده است. همچنین، روند صعودی در بازارهای جهانی، به‌ویژه در آمریکا، تأثیر مثبتی بر سهام اروپایی داشته و سرمایه‌گذاران را به جستجوی فرصت‌ها در بازار اروپا ترغیب کرده است. پیش‌بینی کاهش فشارهای تورمی نیز به نفع مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارها بوده و از رشد قیمت سهام حمایت کرده است. این عوامل به‌طور همزمان محیطی مطلوب برای رشد شاخص یورو استاکس ۵۰ ایجاد کرده‌اند. با این حال، چالش‌هایی مانند بدهی‌های دولتی بالا و تأثیر سیاست‌های اقتصادی جهانی بر رشد آینده همچنان باید مورد توجه قرار گیرد. به‌طور کلی، بهبود شرایط اقتصادی، تصمیمات بانک مرکزی اروپا و عملکرد قوی بخش‌های کلیدی اقتصاد، به همراه روند مثبت بازارهای جهانی، نقش مهمی در رشد شاخص یورو استاکس ۵۰ در بهمن ۱۴۰۳ ایفا کرده‌اند.

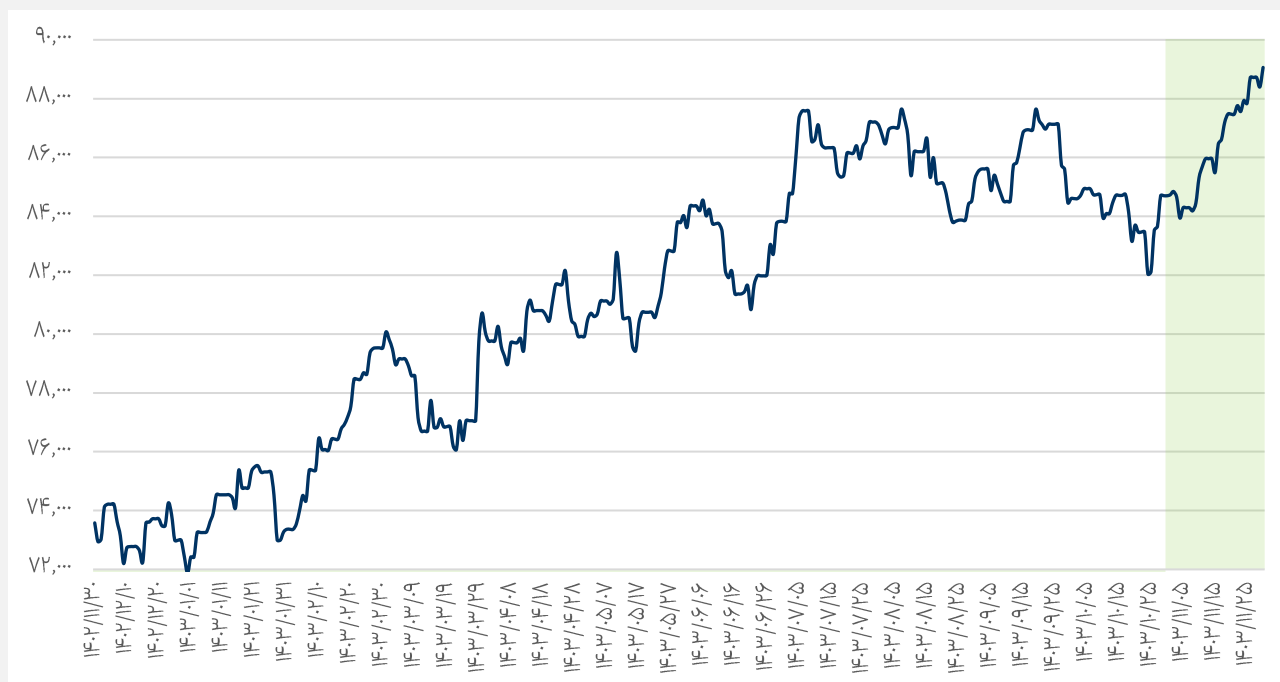
نمودار ۱۷- روند شاخص STOXX50E در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۱-۵-۶- صحرای آفریقا

بورس ژوهانسبورگ در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ نوساناتی را تجربه کرد که تحت تأثیر عوامل داخلی و خارجی قرار داشت. شاخص کل این بورس در پایان بهمن به ۸۹,۰۶۲ واحد رسید که نسبت به پایان دی‌ماه، رشد ۵/۱ درصدی را نشان می‌دهد. در ابتدای بهمن نگرانی‌ها درباره کاهش رشد اقتصادی جهانی و افت تقاضا از سوی چین، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین شرکای تجاری آفریقای جنوبی، فشار نزولی بر بازار سرمایه این کشور وارد کرد. این موضوع به‌ویژه بر شرکت‌های معدنی تأثیرگذار بود، زیرا آفریقای جنوبی تأمین‌کننده حدود ۱۰٪ طلای جهان و یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان مواد خام است. با این حال و در ادامه، افزایش قیمت فلزات گران‌بها و نفت خام به‌ویژه برای شرکت‌های معدنی بزرگ مانند Anglo American و BHP Billiton منجر به بهبود سودآوری و جذب سرمایه‌گذاران شد. این رشد قیمت‌ها به دلیل افزایش تقاضای جهانی و برخی تنش‌های ژئوپلیتیکی رخ داد. علاوه بر این، بهبود نسبی در شاخص‌های اقتصادی داخلی، از جمله رشد در بخش‌های کشاورزی و معدن، و همچنین ثبات در سیاست‌های پولی بانک مرکزی آفریقای جنوبی، به افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و تقویت شاخص بورس ژوهانسبورگ کمک کرد. با این وجود، چالش‌هایی مانند بدهی‌های دولتی بالا و تأثیر سیاست‌های اقتصادی جهانی بر رشد آینده، همچنان بر بازار سرمایه آفریقای جنوبی سایه افکنده است. سرمایه‌گذاران باید با دقت این عوامل را در تصمیم‌گیری‌های خود مدنظر قرار دهند. به‌طور کلی، بهبود قیمت فلزات گران‌بها و نفت خام، همراه با ثبات سیاست‌های پولی و رشد بخش‌های کلیدی اقتصاد داخلی، نقش مهمی در تثبیت و رشد شاخص بورس ژوهانسبورگ در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ ایفا کرده است.

نمودار ۱۸- روند شاخص بورس ژوهانسبورگ آفریقای جنوبی (JALSH) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

جدول زیر مهمترین شاخص بورس‌ها در سرتاسر جهان و روند تغییرات آنها در بازه‌های زمانی یک ماهه، شش ماهه و یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ مقایسه شده است. در یک سال منتهی به پایان بهمن ماه ۱۴۰۳، شاخص بورس نزدیک با ۲۷ درصد رشد بیشترین بازدهی و شاخص بورس عربستان سعودی با کاهش ۲/۱ درصدی، بیشترین افت را داشته است.

جدول ۷- شاخص بورس‌های مختلف دنیا در بهمن ۱۴۰۳

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۲۲.۵	۹.۱	۲.۲	۵,۰۰۶	۵,۶۲۱	۵,۹۹۷	۶,۱۳۰	S&P500
۲۷.۰	۱۱.۸	۲.۱	۱۵,۷۷۶	۱۷,۹۱۹	۱۹,۶۳۰	۲۰,۰۴۱	NASDAQ
۲۵.۸	۲۵.۱	۳.۱	۴,۲۷۳	۴,۲۹۵	۵,۲۱۲	۵,۳۷۵	DFMGI
۳.۳	۵.۱	۱.۶	۱۰,۳۰۰	۱۰,۱۱۹	۱۰,۴۶۸	۱۰,۶۳۸	QSI
(۲.۱)	۱.۲	۰.۰	۱۲,۵۹۵	۱۲,۱۸۷	۱۲,۳۳۲	۱۲,۳۳۴	TASI
۲.۱	۳.۵	۲.۱	۳۸,۴۷۰	۳۷,۹۵۲	۳۸,۴۵۱	۳۹,۲۷۰	N225
۱۴.۲	۱۶.۴	۲.۶	۲,۹۱۱	۲,۸۵۷	۳,۲۴۲	۳,۳۲۴	SSEC
۰.۴	۱۷.۵	۱۰.۶	۳,۲۴۵	۲,۷۷۲	۲,۹۴۶	۳,۲۵۹	IMOEX
۱۶.۲	۱۳.۳	۷.۵	۴,۷۶۳	۴,۸۸۵	۵,۱۴۸	۵,۵۳۴	STOXX50E
۲۱.۰	۶.۰	۵.۱	۷۳,۵۸۱	۸۴,۰۲۶	۸۴,۷۰۰	۸۹,۰۶۲	JALSH

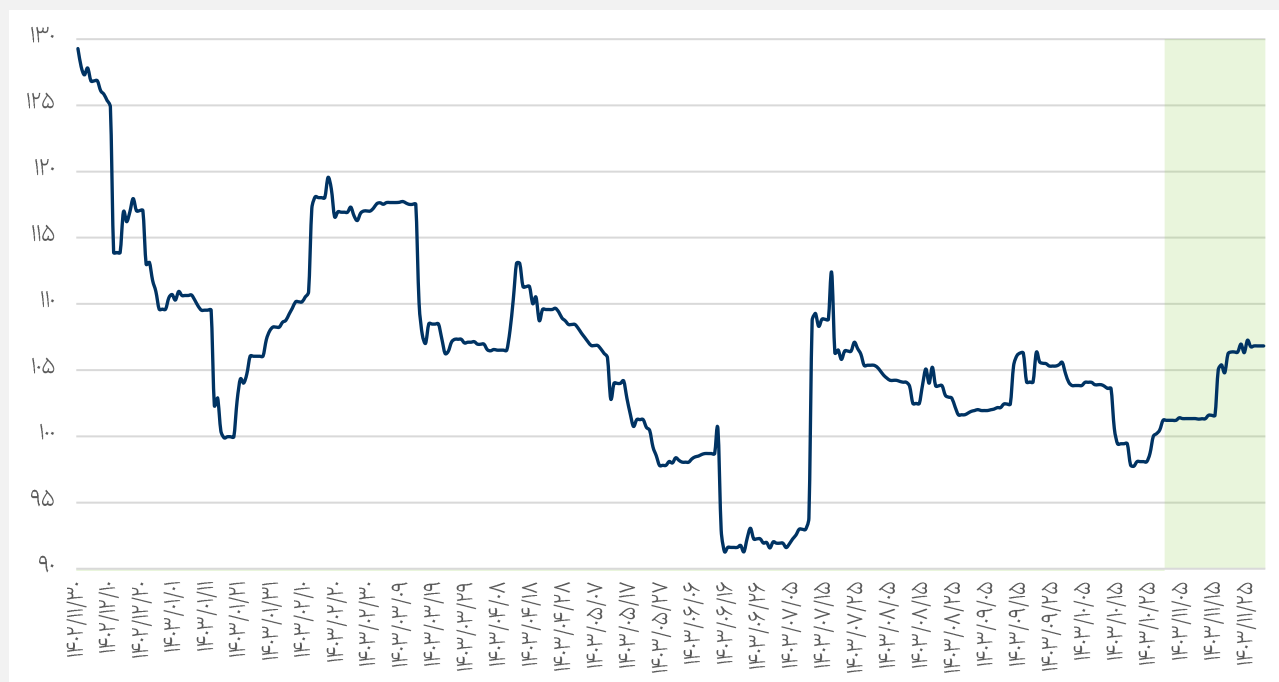
۱-۶- فلزات اساسی

در این قسمت به بررسی بازدهی سنگ آهن، آلومینیوم و مس در بازه‌های زمانی یک ماهه، شش ماهه و یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ پرداخته شده است. روند قیمتی این فلزات در یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ در نمودارهایی جداگانه ارایه شده است.

۱-۶-۱- سنگ آهن

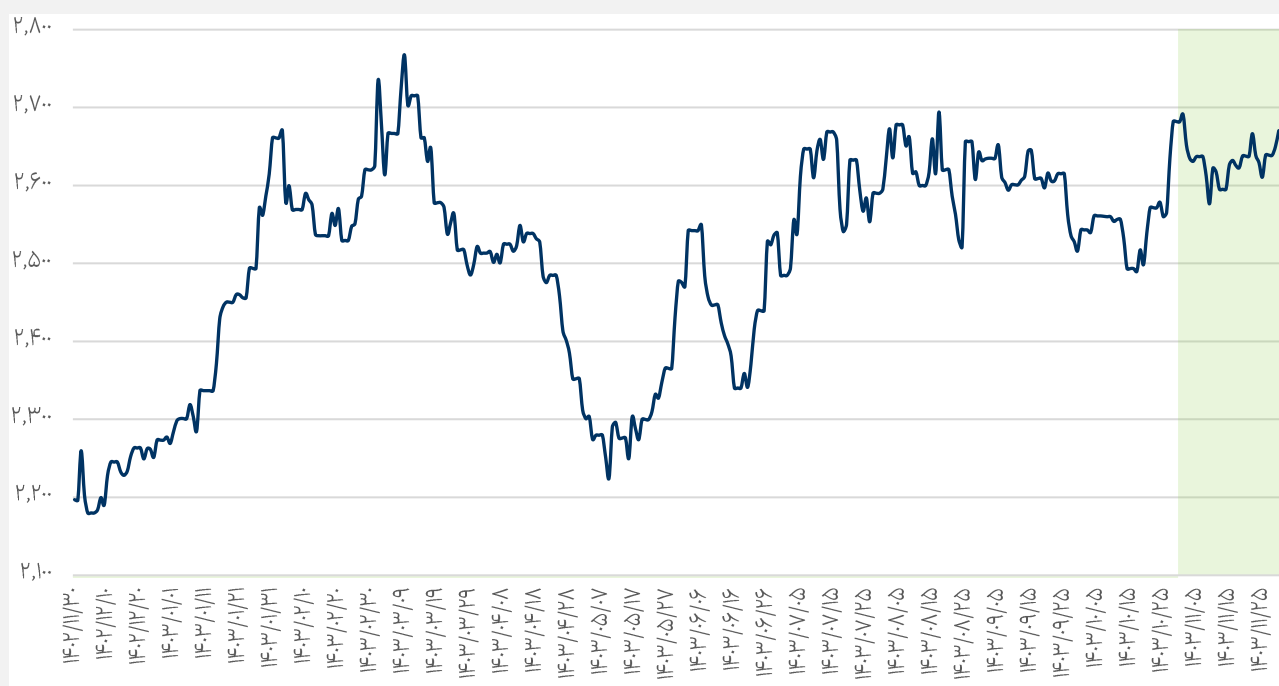
در بازه زمانی ۳۰ دی تا ۳۰ بهمن ۱۴۰۳، قیمت سنگ آهن با نوساناتی همراه بود که به طور کلی روندی افزایشی را نشان می‌داد. این افزایش قیمت به عوامل متعددی مرتبط بود. چین به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده سنگ آهن در جهان، نقش مهمی در تعیین قیمت این ماده دارد. بر اساس گزارش‌ها، واردات سالانه فولاد چین در سال گذشته به رکورد ۱/۲۴ میلیارد تن رسید و صادرات فولاد این کشور نیز به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۱۵ رسید و در مجموع ۱۱۰/۷ میلیون تن برآورد شد. این ارقام نشان‌دهنده تقاضای قوی چین برای سنگ آهن است که به افزایش قیمت آن کمک کرده است. علاوه بر این، وزارت بازرگانی چین برنامه‌هایی برای افزایش مصرف داخلی و تثبیت تجارت خارجی و سرمایه‌گذاری در سال جاری اعلام کرد. این سیاست‌های حمایتی دولت چین به بهبود اعتماد بازار و افزایش تقاضا برای سنگ آهن منجر شده است.

نمودار ۱۹- روند قیمت سنگ آهن در بازار جهانی در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

اولیه از روسیه را در بسته تحریم‌های آتی خود بگنجانند که می‌تواند بر عرضه جهانی تأثیرگذار باشد و این مهم بر نوسانات نرخ این فلز تأثیر گذار بود. در اواخر بهمن ماه، قیمت آلومینیوم با افزایش مواجه شد که این افزایش قیمت ناشی از کاهش عرضه جهانی به دلیل اختلالات در زنجیره تأمین و کاهش تولید در کشورهای تولیدکننده اصلی مانند چین بود. همچنین، تقاضای بالای صنایع مختلف مانند خودروسازی، بسته‌بندی و ساخت‌وساز به افزایش قیمت‌ها کمک کرد. فشارهای جهانی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و حرکت به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر نیز هزینه‌های تولید آلومینیوم را افزایش داده و بر قیمت آن تأثیرگذار بود. تحلیلگران بر اساس انتظارات از کمبود عرضه و تقاضای پایدار در بازار جهانی پیش‌بینی می‌کنند که قیمت آلومینیوم در سال ۲۰۲۵ افزایش یابد. با این حال، ورود ظرفیت‌های جدید تولید آلومینا در سال ۲۰۲۵، به‌ویژه در کشورهایی مانند اندونزی و هند، ممکن است به تعادل عرضه و تقاضا کمک کرده و از افزایش شدید قیمت‌ها جلوگیری کند.

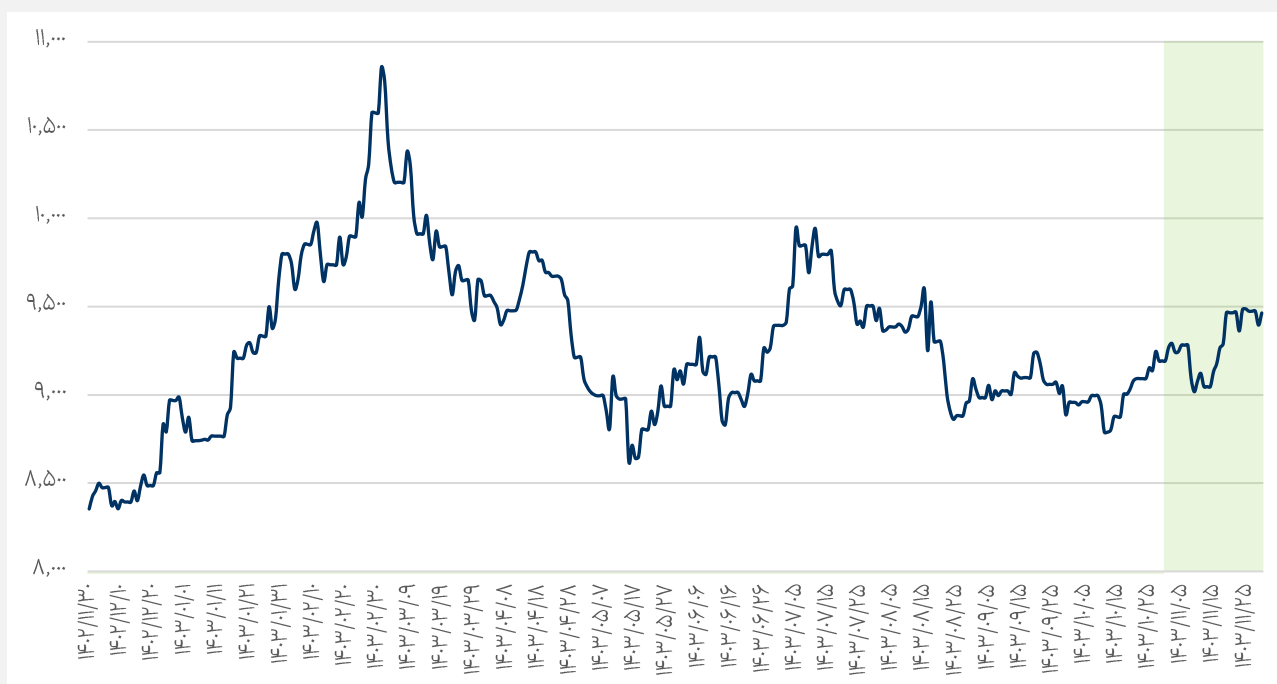
نمودار ۲۰- روند قیمت آلومینیوم در بازار جهانی در بازه زمانی ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۲/۱۱/۳۰

۱-۶-۳- مس

مس فلزی اساسی در صنایع مختلف مانند ساخت‌وساز، تولید برق و الکترونیک است. در اردیبهشت ۱۴۰۳، قیمت مس به بیش از ۱۰,۰۰۰ دلار در هر تن رسید و پس از آن، روند نزولی در پیش گرفت. در پایان بهمن ۱۴۰۳، قیمت مس نسبت به ماه قبل ۲/۹ درصد افزایش یافت و از ۹,۱۹۳ دلار به ۹,۴۶۴ دلار در هر تن رسید. این افزایش قیمت در بهمن ۱۴۰۳ به دلیل عواملی مانند بهبود تولید صنعتی چین و افزایش واردات مس توسط این کشور بود. داده‌های منتشرشده نشان می‌دهد که تولید صنعتی چین در دسامبر ۲۰۲۴ بالاتر از حد انتظار رشد کرده است. همچنین، واردات مس چین در دسامبر به بالاترین سطح در ۱۳ ماه گذشته رسید و واردات سالانه این کشور ۱۸ درصد افزایش یافت. علاوه بر این، حرکت به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر، خودروهای برقی و هوش مصنوعی، چشم‌انداز تقاضای مس را تقویت کرده است. تحلیلگران مؤسسه UBS پیش‌بینی می‌کنند که قیمت مس تا پایان سال ۲۰۲۵ به ۱۱,۰۰۰ دلار در هر تن برسد که ناشی از کسری عرضه در بازار جهانی است. پیش‌بینی بهبود وضعیت اقتصاد جهانی به‌ویژه در نیمه دوم سال ۲۰۲۵، نقش مهمی در رشد قیمت مس ایفا خواهد کرد.

نمودار ۲۱- روند قیمت مس در بازار جهانی در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

در جدول زیر بازدهی سنگ آهن، آلومینیوم و مس در بازه‌های زمانی یک ماهه، شش ماهه و یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ به نمایش درآمده است.

جدول ۸- تغییرات قیمت فلزات اساسی در بهمن ۱۴۰۳ - دلار

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
(۱۷.۴)	۸.۶	۵.۶	۱۲۹.۳	۹۸.۴	۱۰۱.۲	۱۰۶.۸	سنگ آهن
۲۱.۵	۷.۹	(۰.۴)	۲,۱۹۷	۲,۴۷۶	۲,۶۸۲	۲,۶۷۰	آلومینیوم
۱۳.۳	۳.۶	۲.۹	۸,۳۵۴	۹,۱۳۶	۹,۱۹۳	۹,۴۶۴	مس

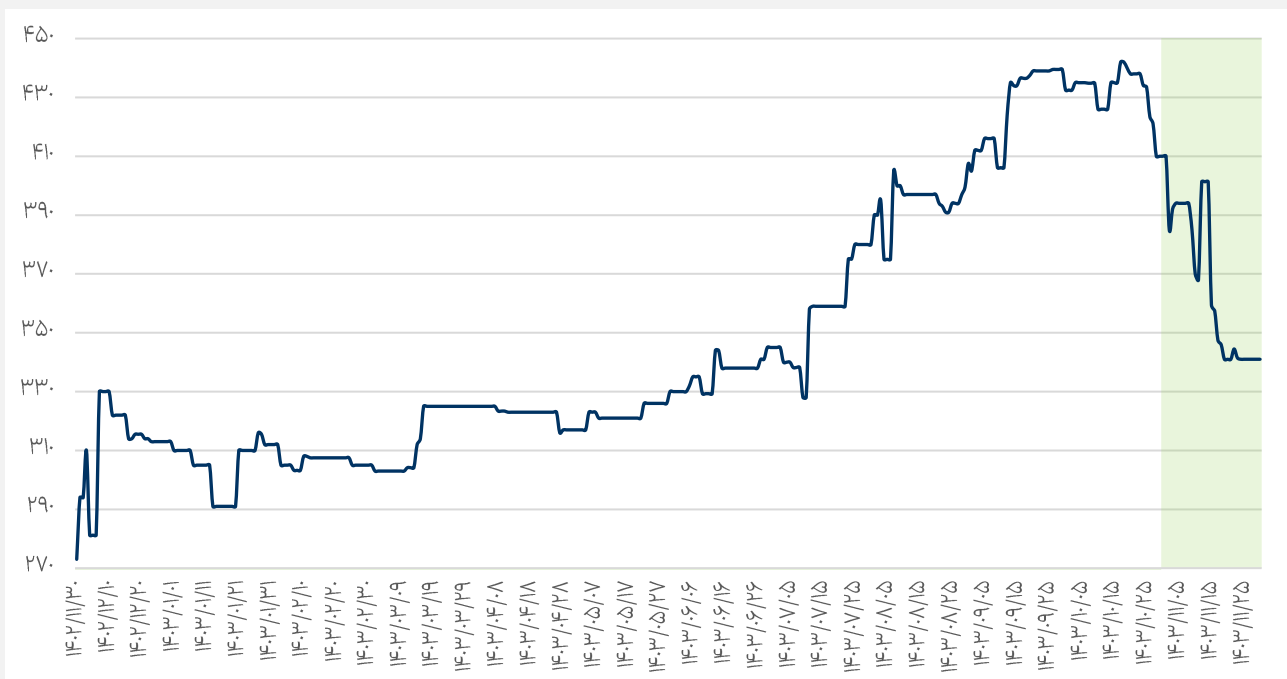
۷-۱- محصولات پتروشیمی

۱-۷-۱- متانول

متانول یکی از محصولات استراتژیک در تولید بسیاری از محصولات نهایی مانند حلال‌ها، رنگ‌ها، پلاستیک‌ها و ضدیخ‌ها است. تنوع مشتقات متانول و استفاده از آن در صنایع مختلف، این محصول را به عنوان یک کالای استراتژیک مطرح کرده است. از مهم‌ترین منابع تولید متانول می‌توان به زغال سنگ و گاز طبیعی اشاره کرد. در بخش تقاضا، چین، آمریکای شمالی و اروپای غربی، پرمصرف‌ترین مناطق متانول جهان هستند. چین بزرگ‌ترین واردکننده متانول است و این حجم از واردات در کنار تقاضای بالا، باعث تسلط این کشور بر بازار جهانی متانول شده است. از سوی دیگر، خاورمیانه بزرگ‌ترین منطقه صادرکننده متانول است که عمدتاً به دلیل حجم بالای تولید و نبود ظرفیت پایین‌دستی کافی برای مصرف داخلی است. زنجیره ارزش متانول در سطح جهانی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شود: نخست، کاربردهای سوختی شامل سوخت کشتی، سوخت هوایی، ترکیب با بنزین و تولید فرآورده‌های نفتی؛ دوم، صنایع شیمیایی مانند تولید فرمالدهید، اسید استیک و متیل ترت-بوتیل اتر

(MTBE)؛ و سوم، تبدیل متانول به الفین‌ها. بررسی‌ها نشان می‌دهد که روند توسعه در هر سه بخش صعودی است، اما سرعت رشد در هر بخش متفاوت است. قیمت متانول در بازه زمانی ۳۰ دی تا ۳۰ بهمن ۱۴۰۳، نوساناتی را تجربه کرده است. در این دوره، قیمت متانول با کاهش بیش از ۱۶/۸ درصدی از ۴۱۰ دلار در هر تن به ۳۴۱ دلار رسید. یکی از عوامل کلیدی تأثیرگذار بر بازار متانول در این بازه زمانی، افزایش ذخایر انبارهای متانول در چین بوده است. در آخرین هفته بهمن‌ماه، موجودی انبارهای متانول در شرق و جنوب چین با افزایش ۹۱۴,۷۰۰ تنی همراه بود. این افزایش ذخایر عمدتاً به دلیل افزایش جریان‌های ورودی محموله‌ها از خاورمیانه و کاهش تقاضای صنایع پایین‌دستی بود که بر شرایط بازار و قیمت‌های متانول در شرق چین تأثیرگذار بود.

نمودار ۲۲- روند قیمت قرارداد آتی متانول^۱ (بورس کالای شیکاگو) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ - دلار

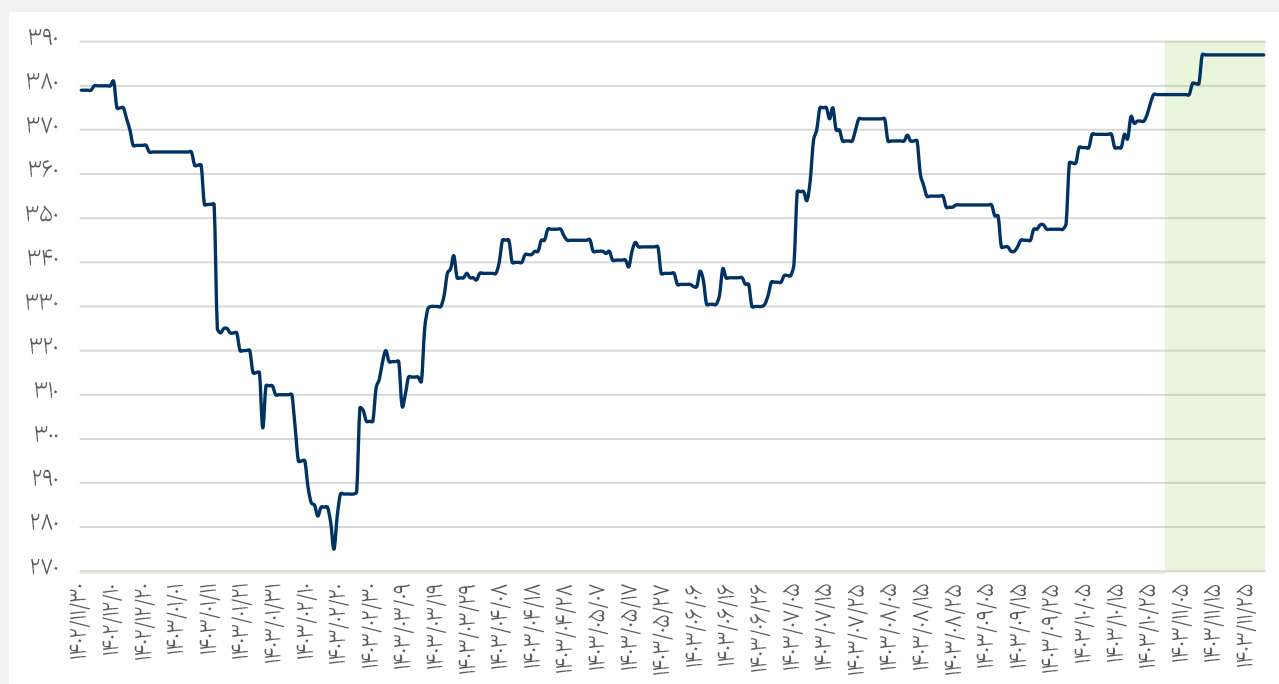
۱-۷-۲- اوره

اوره یکی از پرمصرف‌ترین کودهای شیمیایی در جهان است که به دلیل محتوای نیتروژن بالا، نقش مهمی در افزایش تولید محصولات کشاورزی ایفا می‌کند. ایران، با بهره‌گیری از ذخایر غنی گاز طبیعی، به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان بزرگ اوره در جهان شناخته می‌شود. بر اساس داده‌های موجود، قیمت قرارداد آتی اوره در بورس کالای شیکاگو (UMEC1) در بهمن ۱۴۰۳ نسبت به پایان ماه قبل، ۲/۴ درصد افزایش یافته و از ۳۷۸ دلار به ۳۸۷ دلار در هر تن رسیده است. همچنین، در شش ماه منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳، قیمت این محصول حدود ۱۰ درصد و در یک سال منتهی به این تاریخ، بیش از ۱۵ درصد افزایش داشته است. عوامل متعددی در افزایش قیمت اوره در بهمن ۱۴۰۳ نقش داشته‌اند. یکی از این عوامل، افزایش تقاضای جهانی است که با نزدیک شدن به فصل کاشت در نیم‌کره شمالی، تقاضا برای کودهای نیتروژنی مانند اوره افزایش می‌یابد.

1. METHANOL T2 FOB RDAM ICIS FUTURES (M2Tc1)

کشاورزان برای بهبود عملکرد محصولات خود، به مصرف بیشتر اوره روی می‌آورند که این امر فشار تقاضا را افزایش داده و منجر به رشد قیمت‌ها شده است. با این وجود محدودیت‌های عرضه نظیر چالش‌های تعمیرات دوره‌ای، مشکلات لجستیکی و محدودیت‌های صادراتی برخی از تولیدکنندگان بزرگ اوره باعث کاهش عرضه در بازارهای جهانی و افزایش قیمت‌ها شده است. نوسانات قیمت گاز طبیعی نیز به‌عنوان ماده اولیه اصلی در تولید اوره، بر هزینه‌های تولید این محصول تأثیرگذار بوده است. افزایش قیمت گاز طبیعی در برخی مناطق، هزینه تولید اوره را بالا برده و در نتیجه قیمت نهایی این محصول را تحت تأثیر قرار داده است. در مجموع، افزایش قیمت اوره در بهمن ۱۴۰۳ نتیجه ترکیبی از افزایش تقاضا، محدودیت‌های عرضه، نوسانات قیمت گاز طبیعی و تحولات ژئوپلیتیکی بوده است. این عوامل با هم باعث شده‌اند تا قیمت اوره در بازارهای جهانی روند صعودی را تجربه کند.

نمودار ۲۳- روند قیمت قرارداد آتی اوره^۱ (بورس کالای شیکاگو) در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ - دلار

در جدول زیر بازدهی قرارداد آتی متانول و اوره در بازه‌های زمانی یک ماهه، شش ماهه و یک سال منتهی به پایان بهمن ۱۴۰۳ به نمایش درآمده است.

جدول ۹- تغییرات قیمت قرارداد آتی متانول و اوره در بهمن ۱۴۰۳ - دلار

تغییرات قیمت (%)			۳۰ بهمن ۱۴۰۲	۳۱ مرداد ۱۴۰۳	۳۰ دی ۱۴۰۳	۳۰ بهمن ۱۴۰۳	
یک سال گذشته	شش ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۲۴.۹	۳.۳	(۱۶.۸)	۲۷۳	۳۳۰	۴۱۰	۳۴۱	متانول
۲.۱	۱۵.۵	۲.۴	۳۷۹	۳۳۵	۳۷۸	۳۸۷	اوره

1. Urea Granular FOB Middle East FUTURES (UMEc1)

تحولات اقتصادی

ایران

بورس تهران

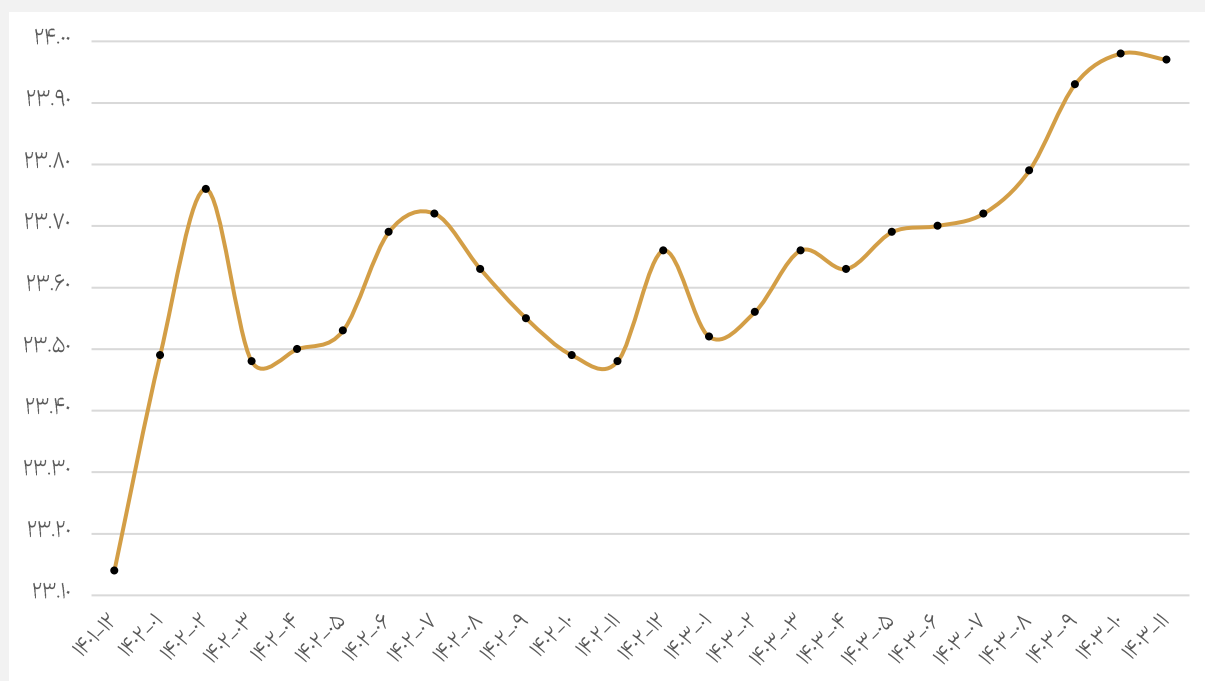
۲- تحولات اقتصادی ایران

۱-۲- بازار پول

۱-۱-۲- نرخ سود بین بانکی

نرخ سود بین بانکی، نرخ بهره‌ای است که بانک‌ها برای قرض گرفتن پول از یکدیگر در بازار بین بانکی پرداخت می‌کنند. در صورتی که در پایان روز بانک کسری داشته باشد، برای تراز کردن حساب‌ها، از بانک‌های دیگر وام یا همان تسهیلات که عمدتاً یک شبه است، تحت عنوان تسهیلات شبانه دریافت می‌کند. این تسهیلات با نرخ سودی مشخص که از سوی بانک مرکزی تعیین شده، پرداخت می‌شود که به آن نرخ سود بین بانکی گفته می‌شود و مدت زمان آن از یک شب تا نهایت یک هفته است. نرخ سود بین بانکی بر نرخ سود بانکی اثرگذار است و افزایش این نرخ در مدت زمان طولانی می‌تواند سیگنالی برای رشد نرخ سود بانکی باشد. در مقابل کاهش این نرخ نیز سیگنال کاهش نرخ سود بانکی را می‌دهد. در واقع کاهش یا افزایش این نرخ، منجر به افزایش یا کاهش میزان سپرده‌گیری بانک‌ها برای تأمین نقدینگی لازم می‌شود. بانک‌ها با افزایش یا کاهش نرخ سود انگیزه سپرده‌گذاری را افزایش یا کاهش می‌دهند. نرخ سود بین بانکی در پایان بهمن ماه ۱۴۰۳ نسبت به پایان دی ماه تقریباً ثابت بود و از ۲۳/۹۸ درصد در پایان دی به ۲۳/۹۷ درصد در پایان بهمن رسید که همچنان تقریباً در بیشترین نرخ از ابتدای سال ۱۴۰۲ بوده است. روند نرخ سود بازار بین بانکی از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا پایان بهمن ۱۴۰۳ در نمودار زیر به نمایش درآمده است.

نمودار ۲۴- نرخ سود بازار بین بانکی از انتهای ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

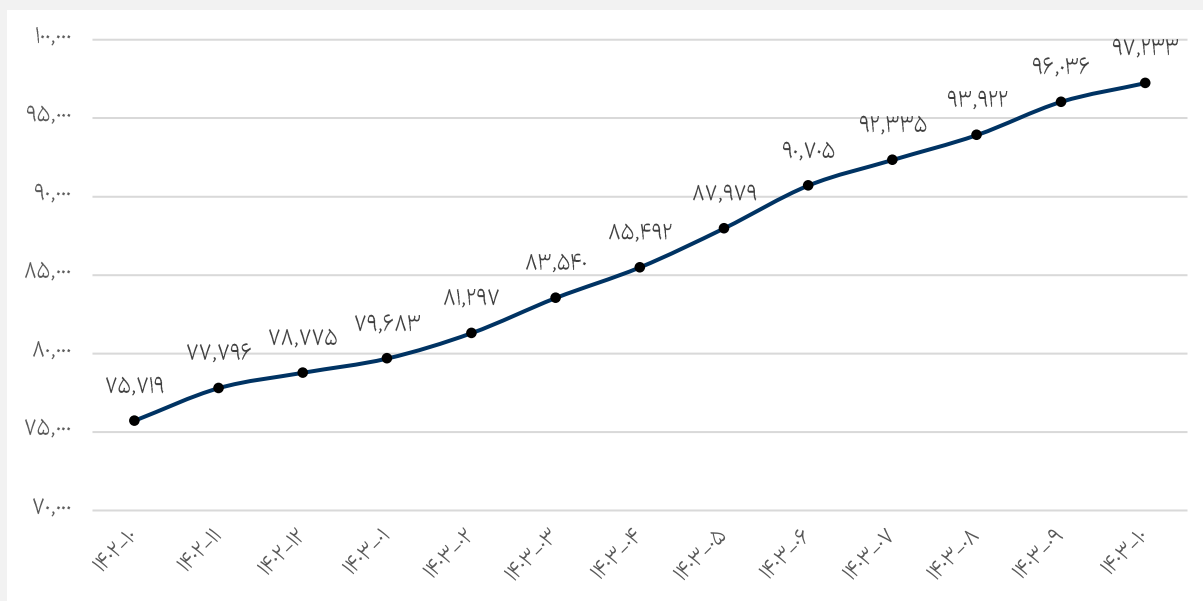

۲-۱-۲- تحولات پایه پولی و نقدینگی

۱-۲-۱-۲- نقدینگی

براساس آخرین اطلاعات بانک مرکزی، نقدینگی در پایان دی ۱۴۰۳ منتشر شده است. نمودار زیر به وضوح روند صعودی در رشد نقدینگی ایران در ۱۲ ماه منتهی به ۳۰ دی ۱۴۰۳ را نشان می‌دهد. این رشد چشمگیر که ۲۸/۴ درصد برآورد شده، از ۷۵,۷۱۹ هزار میلیارد ریال در پایان دی ۱۴۰۲ به ۹۷,۲۳۳ هزار میلیارد ریال در پایان دی ۱۴۰۳ رسیده است.

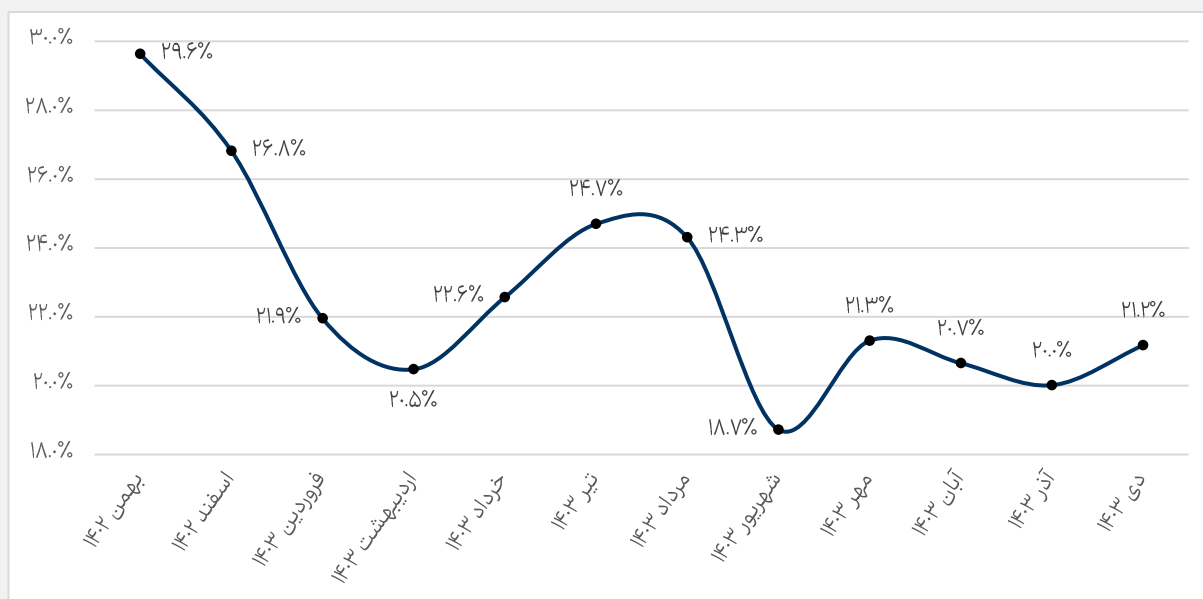
نمودار ۲۵- روند نقدینگی در یک سال منتهی به ۱۴۰۳/۱۰/۳۰

۲-۲-۱-۲- پایه پولی

بر اساس آخرین آمارهای مقدماتی بانک مرکزی، پایه پولی در پایان دی ۱۴۰۳ رقم ۱۲,۴۰۹/۴ هزار میلیارد ریال را به ثبت رساند. بر این اساس رشد دوازده ماهه پایه پولی در دی ۱۴۰۳ به رقم ۲۱/۲ درصد رسید که در مقایسه با رقم ۳۱/۵ درصدی در دی ۱۴۰۲، ۱۰/۳ درصد کاهش داشته است.

نمودار ۲۶- رشد ۱۲ ماهه پایه پولی در یک سال منتهی به ۱۴۰۳/۸/۳۰

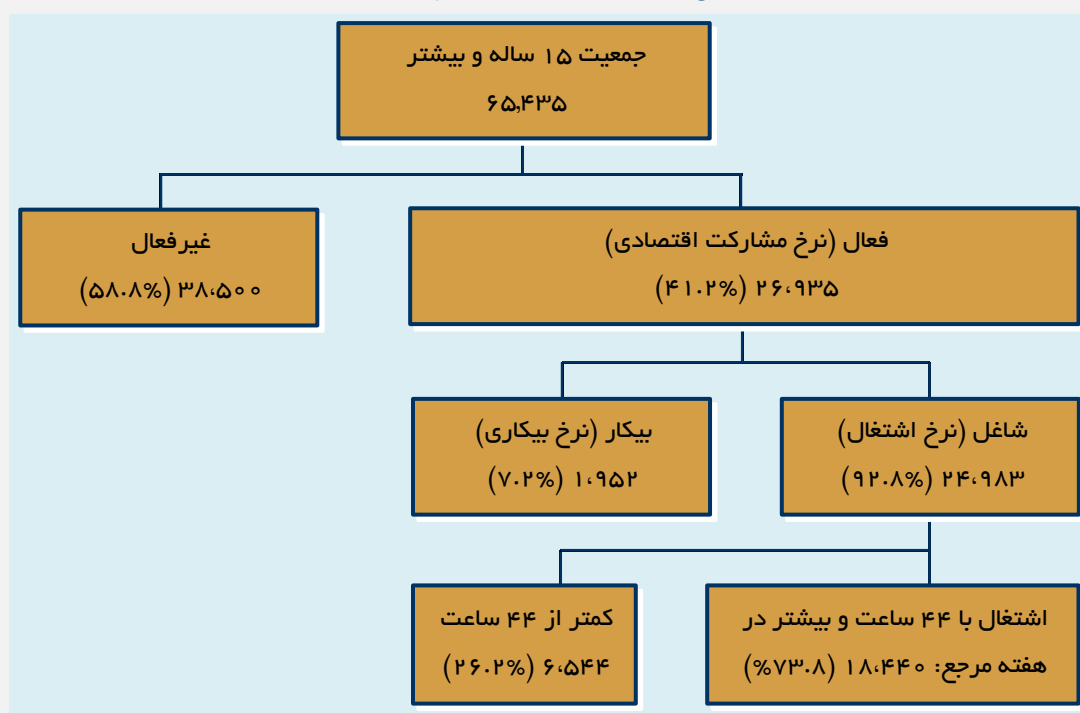

۲-۲- بیکاری و تورم

۱-۲-۲- بیکاری

براساس آخرین گزارش مرکز آمار که به صورت فصلی تهیه می‌شود، عمده‌ترین شاخص‌های بازار کار شامل جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر، نرخ مشارکت اقتصادی، نرخ اشتغال، نرخ بیکاری و ... در نمودار ۲۷ به تصویر کشیده شده است. شایان ذکر است بر اساس بررسی‌های به عمل آمده و به دلیل تحولات اجتماعی صورت گرفته در زمینه سن ورود به بازار کار در سال‌های اخیر در کشورهای مختلف، حداقل سن ۱۵ سال برای بررسی شاخص‌های کلیدی بازار کار در نظر گرفته شده است. به دلیل تحولات مشابه در کشورمان، مرکز آمار ایران از بهار ۱۳۹۸، شاخص‌های عمده بازار کار کشور را براساس جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر محاسبه و ارائه می‌کند.

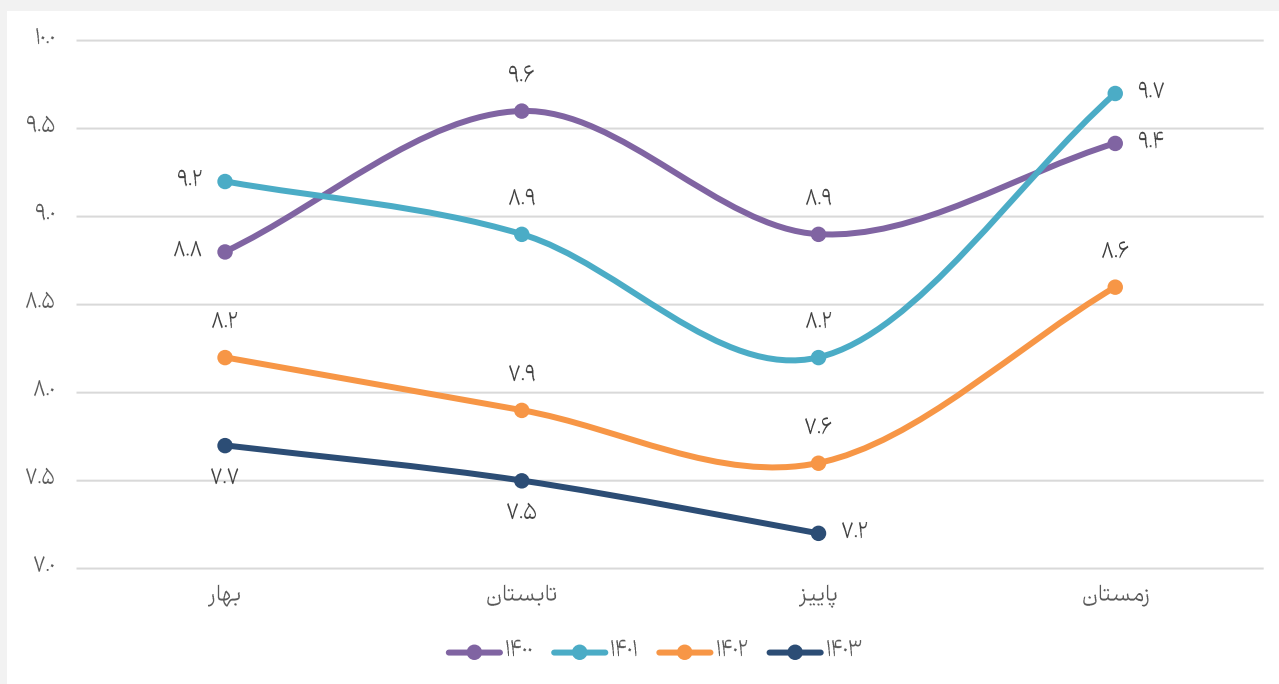
نمودار ۲۷- شاخص‌های عمده بازار کار در پاییز ۱۴۰۳ (هزار نفر)

بررسی نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت) جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که ۴۱/۲ درصد جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیشتر) از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور نشان می‌دهد که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (پاییز ۱۴۰۲)، ۰/۳ کاهش داشته است. بررسی اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۵۲/۷ درصد بیش‌ترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی، بخش‌های صنعت با ۳۳/۵ و کشاورزی با ۱۳/۷ درصد قرار دارند. سهم شاغلان بخش کشاورزی و بخش صنعت در پاییز ۱۴۰۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل به ترتیب ۰/۱ و ۰/۶ درصد افزایش و سهم شاغلان بخش صنعت ۰/۷ درصد کاهش داشته است. بررسی نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر فارغ‌التحصیل آموزش عالی در پاییز ۱۴۰۳، نشان می‌دهد سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران ۴۳/۱ درصد بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۰/۳ درصد افزایش داشته است. همچنین سهم جمعیت شاغل این گروه از کل شاغلان ۲۶/۹ درصد بوده است که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۰/۶ درصد کاهش یافته است.

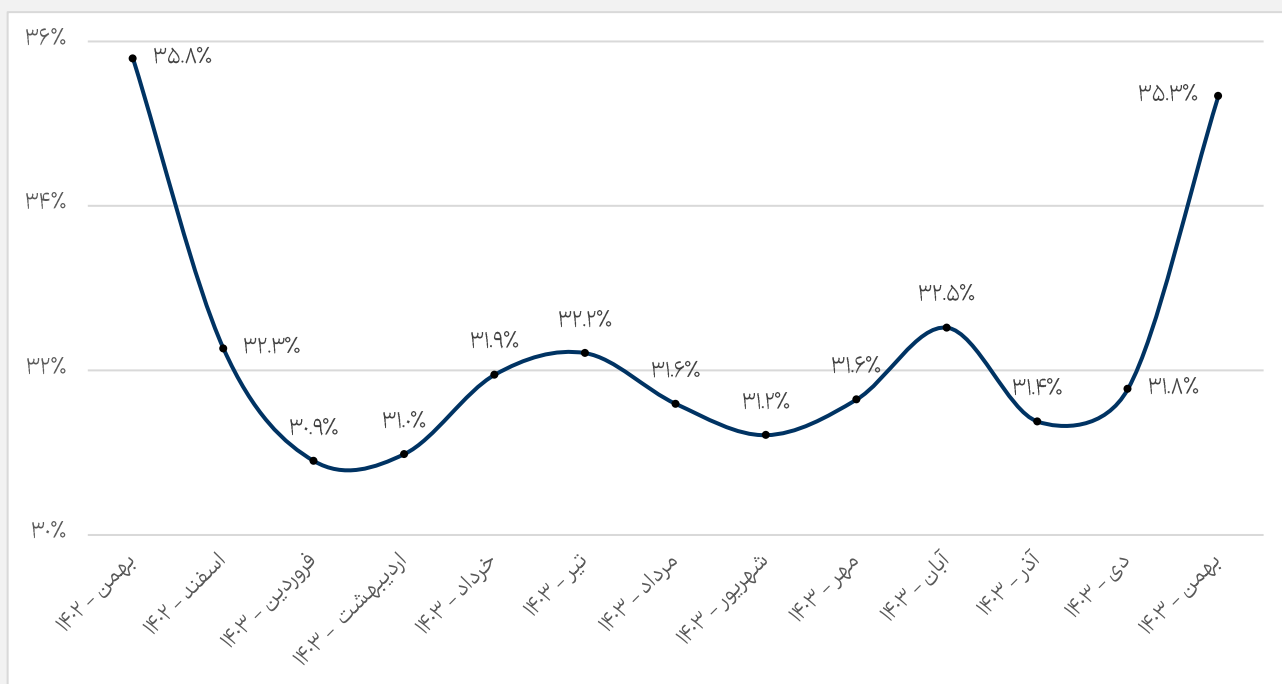
نمودار ۲۸- نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در فصول متوالی - سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ (درصد)

۲-۲-۲- تورم

طبق اعلام مرکز آمار در پایان بهمن ماه ۱۴۰۳، شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای کشور به عدد ۳۰۵/۵ واحد رسید که نسبت به ماه قبل ۴/۱ درصد و در دوازده ماه منتهی به ماه جاری ۳۵/۳ درصد افزایش داشته است. یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین ۳۵/۳ درصد بیشتر از بهمن ماه ۱۴۰۲ برای خرید یک مجموعه کالا و خدمات یکسان هزینه کرده‌اند. تورم ماهانه برای گروه‌های عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» ۶/۷ درصد و برای گروه عمده «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» ۲/۹ درصد بوده است.

نمودار ۲۹- تورم سالانه در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

۲-۳- تجارت خارجی و مبادلات بین‌المللی

در ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳، میزان صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی کشور (به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین بدون صادرات از محل تجارت چمدانی) بالغ بر ۱۲۷,۳۹۶ هزار تن و به ارزش ۴۷,۷۵۵ میلیون دلار بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، افزایشی ۱۲/۱ درصدی در وزن و ۱۷/۷ درصدی در ارزش دلاری داشته است. همچنین میزان واردات کشور در این مدت، با کاهش ۶/۳ درصدی در وزن و افزایش ۲/۸ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، به ارقام ۳۰,۷۸۳ هزار تن و ۵۶,۰۹۱ میلیون دلار رسیده است.

جدول ۱۰- آمار صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی (بدون احتساب نفت و تجارت چمدانی) و واردات - ۱۰ ماهه ۱۴۰۳

فعالیت	ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳		ده ماهه نخست سال ۱۴۰۲		تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل (%)	
	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن	ارزش
صادرات	۱۲۷,۳۹۶	۴۷,۷۵۵	۱۱۳,۶۰۹	۴۰,۵۸۵	۱۲.۱%	۱۷.۷%
واردات	۳۰,۷۸۳	۵۶,۰۹۱	۳۲,۸۳۸	۵۴,۵۴۱	-۶.۳%	۲.۸%

۲-۳-۱- کشورهای عمده مقصد صادرات

طی ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳، بیشترین میزان صادرات کشور، به مقصد کشورهای چین، با رقمی بالغ بر ۱۲,۳۱۱ میلیون دلار و سهم ۲۵/۸ درصد از کل ارزش صادرات، عراق با ۱۰,۱۷۶ و سهم ۲۱/۳ درصد، امارات متحده عربی با ۵,۹۶۱ میلیون دلار و سهم ۱۲/۵ درصد، ترکیه با ۵,۵۳۵ میلیون دلار و سهم ۱۱/۶ درصد و کشور افغانستان با ۱,۹۷۳ میلیون دلار و سهم ۴/۱ درصد از کل ارزش، صورت گرفته است.

۲-۳-۲- کشورهای عمده طرف معامله واردات

طی ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳ کشور امارات، با اختصاص رقمی بالغ بر ۱۶,۹۶۰ میلیون دلار و سهمی در حدود ۳۰/۲ درصد از کل ارزش واردات، در جایگاه نخست کشورهای طرف معامله قرار گرفته است. همچنین کشورهای چین با ۱۴,۳۵۷ میلیون دلار و سهم ۲۵/۶ درصد، ترکیه با ۹,۸۸۰ میلیون دلار و سهم ۱۷/۶ درصد، آلمان با ۱,۹۱۴ میلیون دلار و سهم ۳/۴ درصد و هند با ۱,۲۵۰ میلیون دلار و سهم ۲/۲ درصد از کل ارزش واردات، جزو کشورهای عمده طرف معامله واردات بوده‌اند.

جدول ۱۱- مقاصد و مبادی عمده تجارت خارجی

ردیف	مقاصد عمده صادراتی	سهم ارزشی از کل صادرات	ردیف	مبادی عمده وارداتی	سهم ارزشی از کل واردات
۱	چین	۲۵.۸%	۱	امارات متحده عربی	۳۰.۲%
۲	عراق	۲۱.۳%	۲	چین	۲۵.۶%
۳	امارات متحده عربی	۱۲.۵%	۳	ترکیه	۱۷.۶%
۴	ترکیه	۱۱.۶%	۴	آلمان	۳.۴%
۵	افغانستان	۴.۱%	۵	هند	۲.۲%

طی ده ماهه نخست سال ۱۴۰۳ میزان ترانزیت خارجی کشور به وزن ۱۸,۴۰۰ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۲۸/۸٪ رشد داشته است.

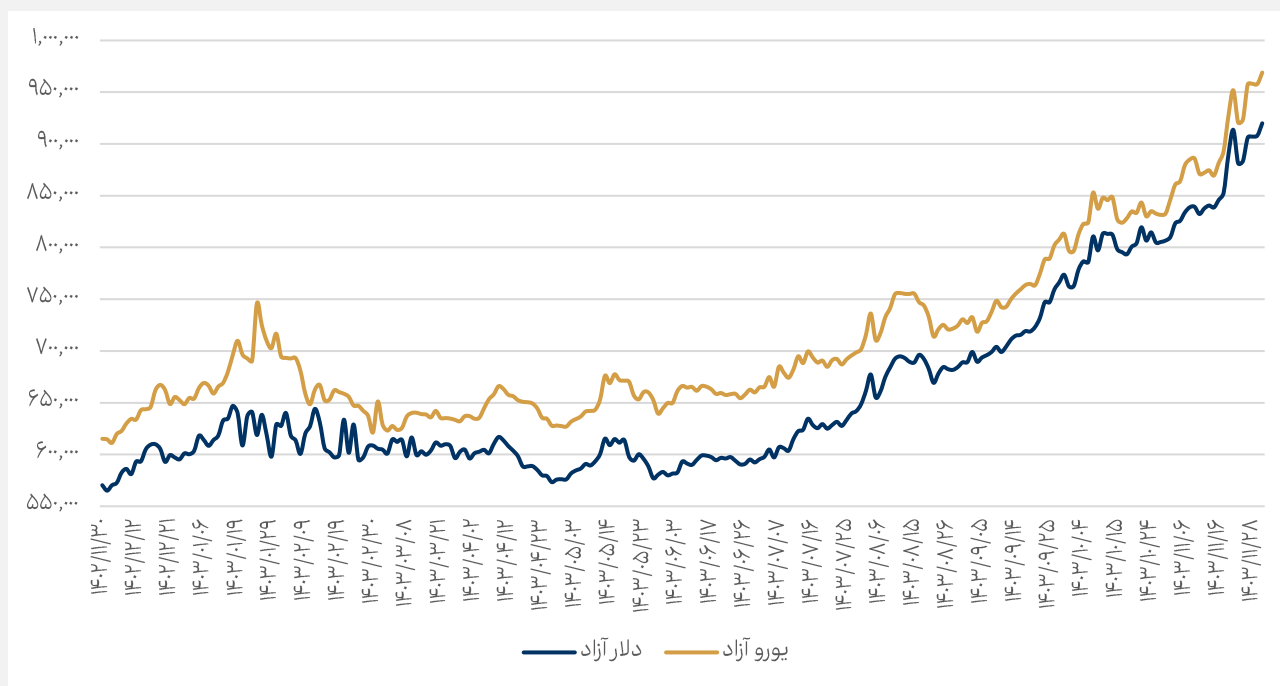

۲-۴- بازار ارز و سکه

۲-۴-۱- بازار ارز

در بازار آزاد نرخ دلار در پایان بهمن ماه ۱۴۰۳ نسبت به پایان دی ۱۴٪ افزایش یافت و به ۹۱۹,۹۵۰ ریال رسید. همچنین نرخ یورو با رشد ۱۶ درصدی از ۸۳۲,۸۰۰ ریال به ۹۶۹,۰۰۰ ریال رسید. نرخ دلار در یک سال منتهی به پایان بهمن ماه ۶۱٪ و نرخ یورو ۵۸٪ رشد داشته است.

نمودار ۳۰- روند نرخ ارز در بازار آزاد در بازه زمانی ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۲/۱۱/۳۰

۲-۴-۲- بازار سکه

در بهمن ماه ۱۴۰۳ قیمت سکه امامی نسبت به پایان ماه قبل ۳۴٪ رشد کرد و از ۵۵۸/۷۵ میلیون ریال در پایان دی به ۷۴۹/۹۰ میلیون ریال در پایان بهمن رسید. بیشترین مقدار تاریخی قیمت سکه امامی که در ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۳ بود، برابر ۷۸۳/۱ میلیون ریال بوده است.

نمودار ۳۱- روند قیمت سکه امامی در بازه زمانی ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۳/۱۱/۳۰

در جدول زیر بازدهی دلار، یورو و سکه امامی در بازه‌های زمانی ماهانه و یک سال منتهی به پایان بهمن ماه ۱۴۰۳ به نمایش درآمده است.

جدول ۱۲- بازدهی دلار، یورو و سکه امامی - ریال

تغییر (درصد)		بهمن ۱۴۰۲	دی ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۳	شرح
سالانه	ماهانه				
۶۱٪	۱۴٪	۵۷۰,۳۶۰	۸۰۶,۷۰۰	۹۱۹,۹۵۰	دلار
۵۸٪	۱۶٪	۶۱۵,۱۴۰	۸۳۲,۸۰۰	۹۶۹,۰۰۰	یورو
۱۲۶٪	۳۴٪	۳۳۱,۹۰۰,۰۰۰	۵۵۸,۷۵۰,۰۰۰	۷۴۹,۹۰۰,۰۰۰	سکه امامی

۲-۵- بازار سرمایه

۲-۵-۱- آمار کل معاملات

ارزش کل معاملات بورس تهران در بهمن ۱۴۰۳ نسبت به دی ماه این سال حدود ۲۵ درصد کاهش داشته و برابر ۲,۸۳۵,۱۰۳ میلیارد ریال بوده است. حجم کل معاملات نیز در این ماه نزولی بوده و نسبت به ماه قبل با ۳۶/۵ درصد افت همراه بوده و به ۳۲۲,۱۴۷ میلیون سهم رسید. ارزش کل معاملات بورس تهران از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا پایان بهمن ماه همین سال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۷ درصد رشد یافته است.

جدول ۱۳- آمار ارزش معاملات اوراق بهادار بورس تهران

شرح	ماهانه		از ابتدای سال تا پایان		تغییر (درصد)	
	بهمن ۱۴۰۳	دی ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۲	ماهانه	۱۰ ماهه
ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)	۲,۸۳۵,۱۰۳	۳,۷۸۳,۶۵۱	۲۱,۴۷۵,۸۸۱	۲۰,۰۶۸,۵۸۴	-۲۵.۱%	۷.۰%
حجم کل معاملات (میلیون سهم)	۳۲۲,۱۴۷	۵۰۷,۱۸۱	۲,۷۸۶,۱۱۹	۲,۵۶۱,۸۹۰	-۳۶.۵%	۸.۸%
دفعات معاملات	۱۳,۲۲۶,۴۱۱	۱۸,۲۳۶,۹۶۳	۹۱,۶۱۸,۶۰۴	۱۳۰,۶۰۴,۱۶۸	-۲۷.۵%	-۲۹.۹%

۲-۵-۲- آمار معاملات به تفکیک بازارها

ارزش کل معاملات بازار سهام در بهمن ۱۴۰۳ نسبت به ماه پیشین بیش از ۳۸ درصد کاهش یافته است. این در حالی است که ارزش معاملات بازار بدهی رشد بیش از ۲۱ درصدی را تجربه کرده است. در بازه زمانی یاد شده علاوه بر بازار سهام، ارزش معاملات بازار مشتقه نیز ۳۶/۵ درصد افت نسبت به ماه پیشین داشته است. ارزش معاملات بازار سرمایه‌گذاری حرفه‌ای نیز با کاهشی معادل ۵۷ درصد همراه بوده است. همچنین ارزش معاملات صندوق‌های قابل معامله با حدود ۵۸ درصد افت، از ۱۹۱ همت در دی ماه به ۱۶۳ همت در بهمن ماه رسیده است.

جدول ۱۴- آمار ارزش معاملات اوراق بهادار بورس تهران به تفکیک بازارها - میلیارد ریال

شرح	ماه منتهی به		از ابتدای سال تا پایان		تغییر (درصد)	
	بهمن ۱۴۰۳	دی ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۲	ماهانه	۱۰ ماهه
بازار سهام	۱,۰۳۷,۲۹۴	۱,۶۸۴,۳۳۱	۸,۰۵۰,۱۶۱	۱۲,۰۰۷,۵۶۴	-۳۸.۴%	-۳۳.۰%
بازار بدهی	۱۰۷,۸۴۰	۸۸,۶۸۷	۱,۲۰۴,۳۹۳	۱,۰۳۱,۹۵۸	۲۱.۶%	۱۶.۷%
بازار مشتقه	۵۹,۴۸۲	۹۳,۷۴۳	۴۶۰,۶۸۴	۲۳۹,۹۲۳	-۳۶.۵%	۹۲.۰%
بازار سرمایه‌گذاری حرفه‌ای	۲,۶۸۴	۶,۲۳۸	۳۰,۵۰۷	۱۷,۰۲۳	-۵۷.۰%	۷۹.۲%
صندوق‌های سرمایه‌گذاری	۱,۶۲۷,۸۰۳	۱,۹۱۰,۶۵۳	۱۱,۷۳۰,۱۳۶	۶,۷۷۲,۱۱۷	-۱۴.۸%	۷۳.۲%

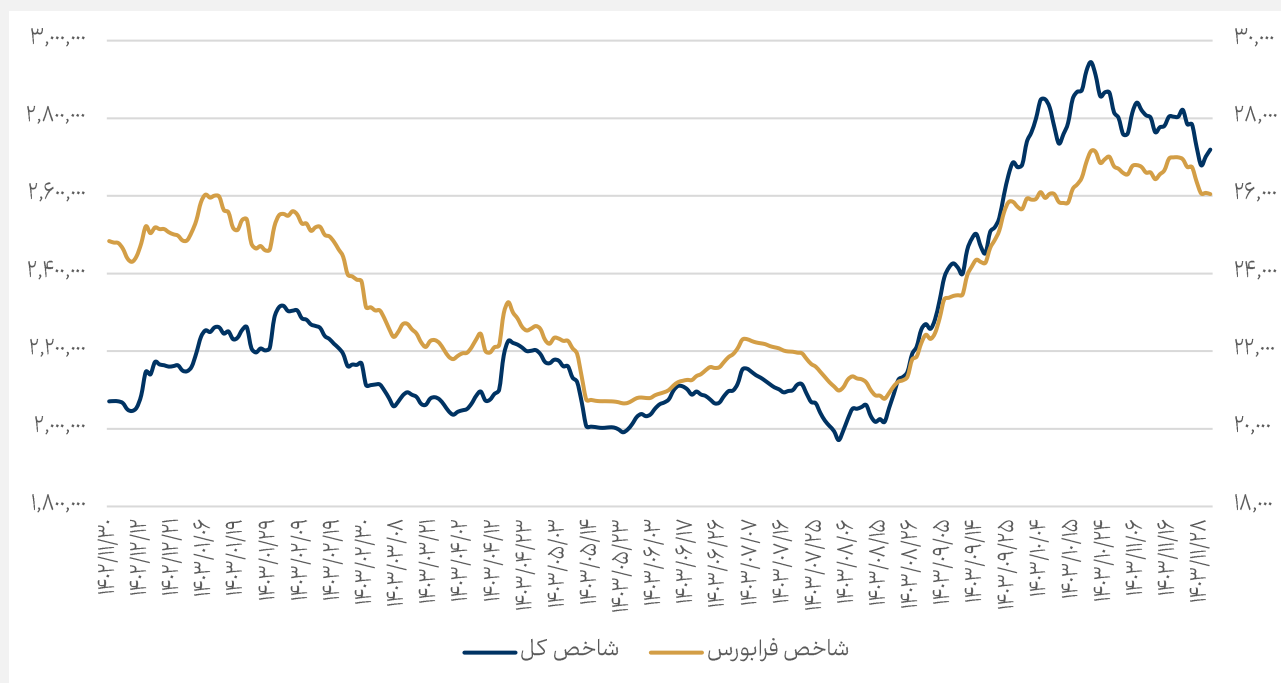
۲-۵-۳- شاخص‌های بازار سرمایه

شاخص کل (ارزش-وزنی) بورس تهران در بهمن ماه ۱۴۰۳ نسبت به دی ماه ۴/۵ درصد رشد داشت و از ۲,۶۸۰,۴۸۹ واحد در پایان دی به ۲,۸۰۰,۹۵۴ واحد در پایان بهمن رسید. در این بازه زمانی شاخص کل هموزن با رشد ۷/۳ درصدی همراه بود و از ۸۲۷,۲۷۱ واحد به ۸۸۷,۴۴۱ واحد رسید. در بازه زمانی یادشده شاخص کل ارزش-وزنی و هموزن فرابورس ایران نیز رشد داشته و به ترتیب ۴ و ۷/۴ درصد رشد کردند.

جدول ۱۵- شاخص‌های بورس تهران و فرابورس ایران

شرح	بهمن ۱۴۰۳	دی ۱۴۰۳	بهمن ۱۴۰۲	تغییر (درصد)	
				ماهانه	سالانه
شاخص کل بورس (ارزش‌وزنی)	۲,۷۱۹,۳۳۹	۲,۸۰۰,۹۵۴	۲,۰۷۰,۷۷۵	-۲۰.۹%	۳۱.۳%
شاخص کل بورس (هموزن)	۸۳۲,۳۹۱	۸۸۷,۴۴۱	۷۲۷,۲۷۸	-۶.۲%	۱۴.۵%
شاخص کل فرابورس (ارزش‌وزنی)	۲۶,۰۴۶	۲۶,۶۹۸	۲۴,۸۳۷	-۲.۴%	۴.۹%
شاخص کل فرابورس (هموزن)	۱۴۲,۹۷۳	۱۵۵,۳۷۳	۱۳۶,۶۳۶	-۸.۰%	۴.۶%

نمودار ۳۲- شاخص کل بورس تهران و فرابورس ایران در بازه زمانی ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ تا ۱۴۰۲/۱۱/۳۰

تهران، سعادت آباد، بلوار قیصر امین پور، ساختمان بورس تهران

— www.tse.ir —